

Mestská zeleň – Košice /3

Prílohy

Obsah

Príloha 1: Úvod:.....	312
Príloha 2: Terminologický slovník:	321
Príloha 3: Metodika práce – PIS zeleň:.....	325
Príloha 4: Kultúrno-historický kontext plôch zelene:	329
Príloha 5: Ekologicky významné územia	351
Príloha 6: Jestvujúce aleje v zastavanom území mesta.....	354
Príloha 7: Stromy navrhnuté na ochranu	373
Príloha 8: Zeleň v školských areáloch	377
Príloha 9: Košické sídliská	383

Úvod:

„Nemali by sme vytvárať mestá, v ktorých je strašne málo radosti a veľmi veľa neskutočných ľudí, ktorí sa stretávajú len na neľudských križovatkách....“

Brath, 2001

Filozofický náhľad na životné prostredie:

V súčasnosti môžeme hovoriť o niekoľkých filozofických prístupoch k životnému prostrediu:

- **kresťanstvo** – prvá kniha biblie Genezis obsahuje myšlienku o správcovsťve prírody, kedy človek má osobitné postavenie vo vzťahu k prírode, ktorá mu je zdrojom jeho obživy a existencie. Kniha Genezis kladie všetko živé do moci ľudí, avšak činí človeka zodpovedným za jeho správanie sa voči ostatným živým tvorom. Je mu dovolené všetky prírodné zdroje plne využívať, je však zároveň jeho úlohou sa o prírodu starať a správať sa ako dobrý hospodár. (Silvertown, Sarre, 1991)
- **budhizmus** – je reprezentant východných filozofií, poukazuje na mimoriadnu spätosť človeka s prírodou, človeka kladie na úroveň ostatných živých tvorov, v tejto filozofii je prioritná ochrana všetkého živého, každého chrobáčka, každej rastlinky, pretože budhisti veria v reinkarnáciu a tá môže byť nie len človeka v človeka, ale i človeka na zviera či rastlinu. Podľa budhistov má všetko živé dušu.
- **imperializmus** – tento prístup prevládal v 18. a 19.storočí, je vyjadrený v spisoch Francisa Bacona (1561-1626), ktorý je považovaný za jedného zo zakladateľov modernej filozofie. Tento filozof chápe prírodu ako dar od Boha, s ktorým človek môže naložiť podľa svojho uváženia a podľa svojich potrieb bez obmedzenia, ide o koristnícky prístup k čerpaniu zdrojov, človek si prírodu podmaňuje, bezohľadne ju využíva a z nej bohatne bez ohľadu na dôsledky svojho konania, postoj človeka k rôznym formám života je teda antropocentrický. (Silvertown, Sarre, 1991)
- **romantizmus** – tento smer sa začína formovať už v 19.storočí, vedúcou osobnosťou je v Británii Thomas Carlyle (1795-1881), ktorý kritizuje imperialistický prístup k prírode a poukazuje na úpadok ľudského ducha. Romantici sa zhodli na prirodzenej hodnote prírody, zvlášť si cenili tzv. divokú prírodu a to do takej miery, že z nej urobili určitý kult a stotožnili Boha s prírodou. Kritizovali pritom vytváranie „umelých prírodných scenérií“, tvarovanie drevín a odklon od prirodzenosti, ktoré boli typické hlavne v barokových záhradách bohatých aristokratov, zdôrazňovali harmóniu človeka a prírody. Prívržencami romantizmu sa stali hlavne umelci (básnici, hudobníci, maliari). Romantizmus sa stal základom pri formovaní ochranárskeho hnutia, ktoré sa postupne rozšírilo z Anglicka do celej Európy i Ameriky. (Silvertown, Sarre, 1991)
- **utilitarizmus (hedonizmus)** – základným hľadiskom je názor, že len šťastie, pôžitky a spokojnosť majú skutočnú hodnotu v živote a význam majú len tie bytosti, ktoré sú schopné ich prežívať, teda človek, nie ostatné druhy. Tento prístup tiež stavia človeka nad ostatné druhy. V utilitaristickom postoji sa však považuje za zlé všetko, čo spôsobuje utrpenie tvorov, ktoré majú schopnosť citu. Utilitaristi predpovedali dobu, keď nebude dovolené pôsobiť bolesť ani zvieratám, pripisovali vysokú hodnotu samote v horách a tvorili tiež základ ochranárskeho hnutia. (Silvertown, Sarre, 1991)

Hlavne od 60-tych rokov 20.storočia môžeme sledovať nové principiálne prístupy k životnému prostrediu, nové filozofické smery – environmentalizmus, ktorý sa tiež prejavuje v určitej rozmanitosti :

- **modifikovaný imperializmus** – je založený na princípe trvaloudržateľného využívania prírodných zdrojov, teda ide o optimálne využívanie zdrojov v takej miere, aby i nasledujúce generácie mali dostatok týchto zdrojov pre svoj rozvoj. Predpokladá sa však, že týchto osvietených imperialistov zaujímajú len globálne problémy, lokálne problémy (napr. vyhynutie niektorého druhu) na nejakom, im vzdialenom území sú im v podstate ľahostajné, napätie medzi bohatým severom a chudobným juhom vnímajú len z hľadiska vlastnej bezpečnosti a vlastných potrieb. (Silvertown, Sarre, 1991)
- **hypotéza o Gaia** – Gaia (Zem – naša Matka) je živý organizmus, ktorý je v súčasnosti chorý, pretože je napadnutý vírusom (človekom). Niektorí veria, že Zem sa sama uzdraví, ak sa strasie človeka, ktorý daný organizmus rozkladá a využíva len pre seba. Zem predstavuje ako super-organizmus, ktorý má schopnosť udržiavať svoju rovnováhu. Pritom ale pokračovanie života na Zemi nemusí mať podobu súčasných foriem života. Obnovenie harmónie medzi prírodou a človekom je základnou podmienkou zachovania súčasných foriem života na Zemi, dodržiavanie zákona prirodzenosti a záchrana Matky Zeme je kľúčom tiež k prežitiu človeka. (Suchomel, M., 1991)
- **hĺbková ekológia** – je radikálny environmentálny postoj, usiluje sa o pohľad, ktorý vôbec nie je antropocentrický, kde každá forma života má svoju vnútornú hodnotu. Tento smer zdôrazňuje potrebu dosiahnuť silnejšie osobné spojenie s prírodou, uprednostniť nové morálne hodnoty (zmena hodnotového rebríčka), nový životný štýl (väčšia materiálová skromnosť), postupne znižovať závislosť človeka od materiálnych statkov, environmentalizmus sa stáva takmer náboženstvom. Ochrana životného prostredia sa začína chápať nie len ako ochrana prírody, ale ako spolupôsobenie všetkých zložiek životného prostredia. (Silvertown, Sarre, 1991)
- **radikálny environmentalizmus** – jednou z črt je zdôrazňovanie, že všetky druhy majú rovnaké práva na existenciu, preto človek musí obmedziť svoje nároky na prírodné zdroje v prospech iných druhov. Podľa týchto princípov musí užívateľ zdrojov preukázať, že urobil všetko preto, aby neohrozil alebo nezničil nejaký druh. Človek nesie zodpovednosť za seba, ale i za ostatné druhy, právo na kvalitné životné prostredie má súčasná generácia ale i nasledujúce generácie. Za predstaviteľa tohto smeru sa považuje Greenpeace, ktorá určite zohrala významnú úlohu v procese uvedomenia si kritického stavu životného prostredia, poukazovala radikálnym spôsobom na ekologickú krízu a možné následky tejto krízy. (Silvertown, Sarre, 1991)
- **moderný environmentalizmus** – je to hnutie rozmanité a diferencované v širokej názorovej škále. Uplatňovaný by mal byť prostredníctvom legislatívnych noriem a to jednak nadnárodných, a jednak národných. Tieto normy by mali byť prijímané na základe poznania stavu životného prostredia a jeho monitoringu. Zároveň so zavádzaním nového environmentálneho práva by mal byť spustený výchovný proces od antropocentrizmu k biocentrizmu. Tento nový trend je pozorovateľný od konca 80-tych rokov 20.storočia i na Slovensku, kde sa tiež právne normy upravujú v prospech ochrany a tvorby životného prostredia, pričom dochádza k aproximácii práva s Európskou úniou. Dochádza teda k akémusi zosúladieniu postojov a prístupov v oblasti životného prostredia a jeho jednotlivých zložiek, biotu nevynímajúc. (Silvertown, Sarre, 1991)

Uvedené filozofické smery a environmentálne hnutie sa odrážali v zmene chápania životného prostredia, v prístupe k životnému prostrediu, v zmene postoja k životu. Uvedené filozofické smery sa premietli do všetkých sfér spoločnosti, vyvolali búrlivé reakcie vo všetkých úrovniach spoločnosti, ovplyvnili nie len myslenie jednotlivcov, ale mali vplyv na spoločenské dianie, postupne sa odrážali i v procese urbanizácie, v plánovacom procese a

postupne mali odozvu i v legislatíve. Uvedené filozofické smery sa odrážali i vo vzťahu človeka ku krajine a tiež k sídelnej zeleni, ovplyvnili kvalitu života v ľudských sídlach. Tieto smery jasne ukázali vznikajúce napätie medzi urbanizáciou krajiny a jej ďalším prirodzeným fungovaním, teda v prenesenom zmysle medzi človekom a jeho prirodzeným prostredím.

Urbanizácia prostredia začína vlastne od vstupu človeka do krajiny. Urbanizmus je súbor vedeckých disciplín a umeleckých metód a postupov používaných pri zakladaní a zámernom formovaní osídlení v krajine. Urbanizmus sa uplatňuje hlavne v riešení miest, ale i iných sídliskových celkov, v krajine a celých širších územných jednotkách s dôrazom na tvorbu životného prostredia a na kvalitu bývania. Usporiadanie a formovanie ľudských sídiel je podmienené prírodnými pomermi, kultúrnou a materiálnou úrovňou a spoločenským rozvrstvením. Bezprostredne vychádza z konkrétnych potrieb obyvateľov. Mesto bolo často chápané ako stelesnenie spoločnosti, usporiadané podľa prevládajúcich dobových predstáv a hodnotových meradiel (Dudák a kol., 2000).

Názory na ľudské sídla sa formovali s vývojom spoločnosti a zmenou hodnôt už od antiky. Obdobie rokov 9 až 7 tis. pred n.l. usadzujúci sa poľnohospodári začali budovať prvé obytné stavby. Prvá fáza triednej spoločnosti viedla k vzniku miest, k diferenciacii medzi poľnohospodárskym vidiekom a obchodno-remeselníckym mestom. Mesto predstavuje vyššiu sídelnú formu, ktorá sa začína nadradovať nad starou dedinou. (Vodrážka, 1995).

Medzi perspektívne ciele urbanizmu patrí vytvorenie priestorového komfortu, lepšie hygienické a dopravné podmienky, relatívny dostatok voľných rekreačných plôch pre aktivity voľného času a zvýšenie technického vybavenia architektúry. Intenzifikácia miest by mala smerovať tam, kde sú hlavné urbanistické problémy a nie tam, kde je voľná plocha v meste. V súčasnom urbanizme je požiadavka aplikovať viacúčelové funkčné prvky s dôrazom na flexibilitu, pretože mestský priestor dnes už rýchlejšie morálne starne. Úlohou a cieľom urbanizmu bude vytvoriť nové hodnoty a previazať ich s novou historickou štruktúrou. Mesto by malo mať individuálny charakter a pútavé prvky. Nová, vyššia urbanistická kvalita by sa mala odrážať hlavne na kompozičných osiach. Treba požadovať, aby mesto uspokojovalo aj psychické potreby človeka. Psychiku človeka veľmi ovplyvňuje architektonicko-umelecký obraz mesta a tiež riešenie urbanistického parteru. „Nemali by sme vytvárať mestá, v ktorých je strašne málo radosti a veľmi veľa neskutočných ľudí, ktorí sa stretávajú len na neľudských križovatkách....“ Životné prostredie by nemalo byť len ekonomickým problémom, ale aj urbanistickým, výtvarno-estetickým, technickým, ekologickým a politickým (Brath, 2001). Nové trendy v územnom plánovaní by sa mali orientovať na urbanizačné procesy v rozvojových krajinách, na vyľudňovanie miest v krajinách rozvinutých, na ekologizáciu urbanizmu, zhodnotiť teórie „mesta krátkych ciest“, „nového urbanizmu“ a „neoracionalizmu“ (Hrůza, 2002). Človek stále viac nezapadá do súkolia vzájomného súžitia a vlastného bytia, robí mnoho proti vlastnej existencii. Je potrebné sklbiť záujmy techniky, biológie, etiky a estetiky. Človek i príroda potrebujú existenčné podmienky tak dnes, ako pred tisíckami rokov. Dohoda je možná, obidve strany musia zľaviť (Otruba, 2002).

Trendy ovplyvňujúce tvorbu urbánneho prostredia

Charty moderného urbanizmu:

- V prvých desaťročiach 20. storočia mali veľký význam svetové urbanistické kongresy, akým bol napr. v roku 1910 kongres v Londýne, ktorého hlavnou témou bolo *Budúce mesto*.

- V roku 1928 bol 1. kongres CIAM, kde bolo vypracované **Prehlásenie** o potrebe „vytvoriť novú koncepciu architektúry, ktorá bude uspokojovať hmotné, citové a duchovné potreby súčasného života“.
- 3. kongres bol venovaný téme „Racionálne zastavovacie sústavy“ a venoval sa projektom a realizáciám prvých moderných sídlisk 20-tych rokov.
- 4. kongres sa mal konať v Moskve, ale konal sa až **v roku 1933 v Aténach** na tému „Funkčné mesto“ a definovali ho nasledovne: „*Pojem funkčné mesto vychádza z toho, že formu mesta určujú jeho štyri základné funkcie: bývanie, práca, rekreácia a spája ich doprava.*“ Na 4. kongrese CIAM prijali účastníci prehlásenie, že „*Cieľom CIAM je: vyjadriť súčasné architektonické problémy a predložiť vedúcu myšlienku modernej architektúry, usilovať sa o preniknutie tejto myšlienky do technických, hospodárskych a sociálnych kruhov, bdieť nad architektonickými realizáciami*“. C. van Eesteren pre tento kongres pripravil smernicu, v ktorej o.i. navrhol, aby dokumentácia obsahovala kritický rozbor existujúcich miest a ich okolia. 4. kongres bol vyvrcholením a koncom hľadačského obdobia CIAM, mal najväčší význam a ohlas. Podľa miesta konania sa nazýva tiež **Aténskou chartou**. Závery z kongresu boli prekladané a Le Corbusier ich zaradil do svojho programového spisu pod názvom „Charta urbanizmu“. Aténska charta našla uplatnenie najmä po II. sv. vojne, kedy bolo treba stavať rozbité mestá a nové sídliská. Našli sa však i odporcovia tejto charty, napr. francúzsky teoretik M. Ragon v Spise o veľkých omyloch o.i. napísal, že „...moderný urbanizmus, ktorý chcel mestá zachrániť, ich neodčiniteľne ničil“. V roku 1958 došlo k rozpusteniu CIAM.
- V roku 1975 usporiadala Rada Európy kongres o starostlivosti o pamiatky v Európe, výsledkom je **Amsterdamská deklarácia**, ktorá zdôrazňuje potrebu zachovania architektonického dedičstva v súvislosti s urbanistickým a územným plánovaním.
- Najdôležitejšou iniciatívou Európskeho spoločenstva vo sfére urbanizmu je **Európska charta regionálneho a priestorového plánovania** nazývaná tiež **Torremolinská charta z roku 1983**. Bola schválená ministrami členských krajín ES, ktorí boli zodpovední za územné plánovanie. Tento dokument nabral na význame s našimi ambíciami vstúpiť do EU.
- **Agenda 21 z Rio de Janiera o životnom prostredí** prijatá na konferencii OSN o životnom prostredí a rozvoji, jún 1992 – vybrané časti z Kapitoly 7 „Podpora trvalo udržateľného rozvoja ľudských sídiel“, časť B – Zlepšenie starostlivosti o sídelné útvary, časť C – Podpora plánovania starostlivosti o krajinu a jej trvalo udržateľného využívania:
- Ďalším dôležitým dokumentom je **Európska charta miest** z roku 1992, ktorá zdôrazňuje význam zlepšenia hmotného prostredia miest, obnovy bytového fondu, vytváranie spoločenských a kultúrnych príležitostí a hlavne účasti verejnosti na rozvoji miest.
- V posledných dvoch desaťročiach vystupuje do popredia vzťah ľudských sídiel k prírode a k prostrediu, zdôrazňovanie ich ekologických súvislostí a význam pre udržateľnosť života na zemi. Súčasnú situáciu vystihuje **Aalborská charta** z roku 1994, ktorú vydali účastníci konferencie o udržateľných mestách. Zmyslom charty je vyvolať iniciatívu jednotlivých obcí na podporu realizácie Agendy 21, ktorá bola prijatá na Summite Zeme v roku 1992 v Rio de Janeiro.
- Druhá konferencia o udržateľných mestách sa konala v roku 1996 v Lisabone a vzišiel z nej **Lisabonský akčný plán** „Od charty k akcii“, ktorý bol orientovaný na praktické kroky miestnych samospráv pri napĺňaní cieľov Agendy 21.
- V roku 2000 sa konala tretia konferencia, prijatá na nej bola **Hannoverská výzva predstaviteľov európskych miest a obcí na prelome 21. storočia**, orientovaná hlavne na realizačné postupy v súlade s programom Zdravých miest. (napr. Nitra, Trnava)

- Dôležitou iniciatívou bol tzv. **Summit miest HABITAT II** – celosvetová konferencia o ľudských sídlach, konaná z iniciatívy OSN v roku 1996, na ktorej bola schválená **Istanbulská deklarácia** o ľudských sídlach, jej snahou je docieľať, aby ľudské sídla boli bezpečnejšie, zdravšie, vhodnejšie na bývanie, slušnejšie, udržateľnejšie a produktívnejšie. Na tejto konferencii sa zúčastnili mnohé nevládne profesionálne inštitúcie a organizácie.
- Paralelne s konferenciou OSN v Istanbuli prebiehalo verejné **Fórum odborníkov**, ktorí odovzdali na Summitu svoje **Posolstvo**, dokument vysokej odbornej úrovne, v ktorom sa nanovo definuje úloha odborníkov a vedcov, nové partnerské vzťahy pri výstavbe miest a ochota podieľať sa na uplatňovaní agendy Habitatu.
- **Charta udržateľných európskych miest – Lipská charta** o trvalej udržateľnosti európskych miest (2007) - Dokument vypracovaný za účasti ministrov zainteresovaných krajín, kde sa zaväzujú iniciovať integráciu zásad a stratégií o trvalej udržateľnosti európskych miest do vnútroštátnych, regionálnych a miestnych politík rozvoja.
- **Závery Bienále európskych miest v júni 2007** v Budapešti – pojednáva o renesancii urbanizmu, o potrebe kontinuálneho a dlhodobého vývoja miest. Za úspešné mesto sa deklaruje mesto s harmonickou urbanistickou štruktúrou, ktorej integrálnou súčasťou sú zastavané plochy, zelené plochy a krajina, alternatívna doprava, kvalita života i vlastný imidž mesta, v záveroch sa konštatuje, že atraktívne mesto prináša v budúcnosti väčšie zisky, patriotizmus, prílev obyvateľov apod. Mesto je konkurencieschopné.
- **Kodanská agenda** – bola prijatá na svetovom kongrese plánovačov v Kodani v roku 2007 a obsahuje desať bodov zameraných predovšetkým na znovuoobjavenie hodnôt a funkcií mesta, hlbšie zapojenie expertov a obyvateľov do prípravy plánov, zmenu prístupu k plánovaciemu procesu a implementácii prijatých plánov, spolupráca na úrovni odborníkov, hlbšie angažovanie politických predstaviteľov do procesov plánovania a rozvoja obcí, apod.
- **„Sofijská deklarácia (2008) –** niesla sa v duchu motta „Zeleň – kľúč k rozvoju miest“, zdôraznila význam krajiny a zelene v urbánnom prostredí z hľadiska ekostabilizujúceho, environmentálneho, ale tiež z hľadiska kultúrno-spoločenského. Sofijská deklarácia vyzýva *autority miest*: vyvinúť, prijať, zverejniť a monitorovať komplexnú stratégiu rozvoja zelene v meste a začleniť túto stratégiu ako kľúčový element do plánovania priestoru a rozvoja mesta. Zahrnúť prípravu a implementáciu tejto stratégie prostredníctvom samostatných útvarov, vyvinúť lokálne štandardy kvality, kvantity a dostupnosti zelene, aby mohli rôzne skupiny profitovať zo zelene; zabezpečiť finančnú a personálnu podporu pre útvary zodpovedné za rozvoj a manažovanie zelene, riešiť plánovanie, tvorbu a údržbu v súlade s lokálnymi potrebami a podmienkami (klímou, prírodou, sociálnou sférou, ekonomikou); spolupracovať so susediacimi mestami a regiónmi na zeleni; formulovať „krajinnú politiku miest“ apod.
- **Európsky dohovor o krajine** (2000), ktorý do platnosti vstúpil v roku 2005. EDoK uvádza novú definíciu krajiny, pričom pod „krajinou“ sa má na mysli jednak prírodné prostredie, ale tiež urbánna krajina. V EDoK sa zdôrazňuje nielen ochrana krajiny, ale aj jej tvorba. Tvorbu krajiny možno uplatňovať cez krajinné koncepcie, ktorými sa zároveň stanovuje stratégia tvorby krajiny, ale i navrhovaným manažmentom krajiny, ktorým sa stanovujú konkrétne opatrenia na cieľovú kvalitu krajiny územia. Za cieľovú kvalitu krajiny nesú zodpovednosť všetky dotknuté subjekty, nevynímajúc verejnosť a ani samosprávne orgány. Samosprávne orgány sú teda v zmysle tohto dohovoru povinné sa starať o krajinu, podporovať jej ochranu i tvorbu. Týmto spôsobom by sa mala skvalitniť nielen krajina ako ekosystém, prírodné prostredie, urbánne prostredie, ale i hygiena

urbánneho prostredia. V súčasnosti už mnohé mestá pochopili potrebu rozvoja na princípe udržateľnosti. Problém je so zavádzaním EDoK do praxe. Pre tento účel sa na pôde Rady Európy vytvára sieť organizácií, ktoré by mali pomôcť pri implementácii EDoK. Ďalej je potrebné zlepšiť poznanie svojej krajiny, analyzovať charakteristické znaky, tiež tlaky, hodnoty súčasné i cieľové hodnoty krajiny.

- **ECOCITY** – iniciatíva za udržateľný rozvoj miest - Koncepcia ekologických miest sa objavuje v 80-tych rokoch 20.storočia (koncepty Ecopolis, Ecovillage). Zo začiatku ju šírili najmä nemeckí vedci v rámci diskusie o ekologickej zodpovednosti.

Ecocity (eco = ekologický, city = mesto) je víziou ekologického mesta budúcnosti založeného na filozofii kompaktného mesta a vzniká koncom 90-tych rokov 20.storočia. Ecocity nevzniká len na ochranu prírody a ekosystémov, ale ako mesto pre ľudí, ktoré má byť lepším miestom pre život v porovnaní so súčasnými mestami. Vízia tvorby Ecocity si kladie nasledovné ciele:

- *mesto krátkych vzdialeností* – vízia je integrovať miesta, kde sa ľudia chcú zdržiavať. Vízia uvažuje s intenzívnejšou zástavbou a polycentrickým členením na sieť mestských štvrtí, sebestačných a poskytujúcich všetky základné funkcie a zariadenia pre uspokojenie nárokov jej obyvateľov a to v rámci pešej dostupnosti. V Ecocity teda budú môcť ľudia žiť, pracovať, nakupovať a rekreovať sa bez toho, aby museli prekonávať veľké vzdialenosti.
- *mesto peších a cyklistov* - kráľom je chodec a cyklista. Ecocity nevyklučuje prítomnosť automobilov, ale autá sa používajú len v nevyhnutnom rozsahu, cesty sú dostatočne izolované od pruhov pre peších a cyklistov a miesta stretávania rôznych druhov dopravy sú bezkolízne riešené. Obytné zóny sú bez automobilov, rovnako ako centrá miest - doprava je odfiltrovaná v záchytných garážach. Obyvateľom i handicapovaným, ktorí nemôžu prekonávať väčšie vzdialenosti chôdzou alebo na bicykli, slúži hustá sieť liniek verejnej dopravy, vrátane ekologickej a koľajovej dopravy.
- *mesto v rovnováhe s prírodou* - je plné zelene, ktorá slúži pre oddych obyvateľov a aj ako domov živočíchov a rastlín. Architektúra sa prelína s prírodnými prvkami - budovy majú množstvo terás pokrytých zeleňou a strešné záhrady. Aj mesto samotné funguje ako živý organizmus schopný udržiavať dynamickú rovnováhu - je energeticky sebestačné, pričom so svojím okolím má harmonický vzťah a nedrancuje ho.
- *mesto šetriace prírodnými zdrojmi* - maximálne šetrí energiou potrebnou na dopravu i na prevádzku budov a šetrí aj pôdou, ktorú zaberá len v minimálnom rozsahu. Využíva nové technológie ako pasívne solárne budovy, efektívne systémy recyklácie a kompostovania, uprednostňuje obnoviteľné zdroje a aj s nimi hospodári maximálne efektívne.
- *mesto s ľudskou dimenziou a identitou* – mesto je pre ľudí a preto sa prispôsobuje ich mierke. Ecocity kladie dôraz na dizajn verejných priestorov s neopakovateľným duchovným nábojom, formujúcim identitu mesta.
- *mesto rôznorodosti a demokracie* - je rôznorodé z hľadiska zastúpenia a rozmiestnenia funkcií a fyzických priestorov. Polyfunkčnosť, čiže kombinácia viacerých urbanistických funkcií (bývanie, výroba, vybavenosť, rekreácia) nie je prospešná len preto, že prispieva k skracovaniu vzdialeností, ale zvyšuje životaschopnosť mestského organizmu, rovnako ako pestrosť a kvalitu priestorov mesta - architektúry budov, ulíc, verejných priestranstiev.
- **„Zelený urbanizmus“** - koncepcia krajinného urbanizmu a tvorby miest rozvíjajúcich sa na princípe trvalej udržateľnosti preferuje v mestách tvorbu systému zelene v zmysle indikátorov TUR (indikátor zeleň), podporuje udržateľný urbanizmus prostredníctvom zelenej architektúry, ekologické plánovanie v zmysle krajinného urbanizmu. Dôraz kladie

na funkčno-priestorové celky tvorené výhradne zeleňou alebo s prevahou zelene a ich prienikom celou sídelnou štruktúrou. Kostra systému sídelnej zelene je tvorená jednak dominantnými plochami zelene prioritne s rekreačnou funkciou a vysokou kvalitou, jednak „zelenými“ kompozičnými osami, ktoré podporujú urbanistickú kompozíciu a jednak prvkami podporujúcimi obraz mesta i jeho identitu. ň

- **„Spoločné európske indikátory“** - indikátory slúžiť ako hodnotiaci nástroj pre európske štruktúry na jednej strane, ale aj pre samotné mestá pri posudzovaní trendov plánovaného rozvoja miest a ich investičných aktivít. Hlavná filozofia indikátorov spočíva v tom, že trvalo udržateľné mesto je mesto s kvalitným životným prostredím. Spoločné indikátory umožňujú hodnotiť, či samospráva smeruje k trvalej udržateľnosti alebo sa od nej odkláňa. Navrhovaný širší súbor environmentálnych indikátorov TUR je členený do troch hlavných oblastí, a zeleň sa vyskytuje vo všetkých troch oblastiach celkovo v 7 indikátoroch (hlavné príčiny devastácie verejnej, resp. verejne dostupnej zelene, stav zelene slúžiacej ako rekreačný priestor, opatrenia na skvalitnenie rekreačného prostredia). Povinný indikátor č.4 je *„Dostupnosť verejných priestranstiev a služieb“* je zameraný na prístup občanov k verejnej zeleni a k základným službám Prístup k verejným priestranstvám a službám sa považuje za nevyhnutnú podmienku kvality života a trvalej udržateľnosti na miestnej úrovni. (Hudeková, 2002) Indikátory trvalej udržateľnosti už niektorí urbanisti a územní plánovači uplatňujú v praxi, ide o významný indikátor, ktorým by bolo možné zabezpečiť trvalú udržateľnosť systému zelene v mestách.
- **Charta „Nového urbanizmu“** - vznikla z iniciatívy hnutia „Nový urbanizmus“, hnutie vzniklo na Kongrese nového urbanizmu v roku 1993 a je hnutím komunitných aktivistov, architektov a profesionálov z mnohých disciplín. Hnutie vzniklo ako reakcia na *urban sprawl* „sídelnú kašu“ a ako opozícia k budovaniu „suburbii“, pričom hnutie ponúka alternatívne formy zástavby. Vznik tejto charty je dôkazom toho, že občania sa o územný rozvoj zaujímajú a kritizujú nedostatočnú vybavenosť suburbii, zdôrazňujú regeneráciu mestskej komunity, merítka stavieb, alternatívnu dopravu a neotradicionalizmus v architektúre, pričom sa hlásia k inšpirácii tradičnými prvkami.
- **Stratégia adaptácie SR na klimatické zmeny (2013)** – dokument na národnej úrovni uvádza zmeny klímy na národnej úrovni. Národná stratégia vychádza z medzinárodných dohovorov, ktorých signatárom je i Slovensko. EU vydala Zelenú knihu (2007), - prispôsobenie sa na zmenu klímy a Bielu knihu – opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy. V národnej stratégii sa konštatuje, že zmena klímy má vplyv na hospodárske dôsledky - škody, infraštruktúru, ďalej na poskytovanie služieb ekosystémov - zásobovacie, regulačné i kultúrne, sociálne dôsledky – zdravie, konflikty, migrácia, riadenie apod. Proaktívny prístup k adaptácii okrem iných spočíva i v „zelených štrukturálnych prístupoch“, pričom návrh kladie dôraz na „zelené“ štrukturálne prístupy. Dôsledky zmeny klímy sú hlavne v dopadoch na prírodné vody, polomy, požiare, erózie, zosuvy i využívanie krajiny apod., tiež na biosféru, biodiverzitu a tiež sídelné prostredie. Pri posudzovaní vplyvov na sídelné prostredie je potrebné sa zaoberať kľúčovými oblasťami, a to napr. Obytným prostredím (tiež verejné priestranstvá), prírodnou zložkou (tiež urbánnou zeleňou, využívaním krajiny v sídelnom prostredí apod.). Navrhované opatrenia majú široký rámec, od fyzických zásahov do reliéfu krajiny (v prospech zadržiavania vody), cez zmenu vo využívaní krajiny (rozšírenie lesov na úkor PPF), cez agrotechnické opatrenia (vsakovacie pásy, eliminácia erózie pôdy ai.) až po plánovacie procesy (prepracovanie územných plánov v prospech adaptačných opatrení ak je napr. funkčnosť brehových porastov v intraviláne i extraviláne, cez zvýšenie podielu vegetácie v sídelných útvaroch až po udržanie a zabezpečenie stability stromov apod. Povinnosťou každej krajiny bude v intervale 4 rokov spracovať pre EU správu o prijatých opatreniach.

Záver:

Z uvedeného rozboru trendov vyplýva, že zeleň, prírodné prostredie, životné prostredie získavajú na význame, že využitie krajiny (ktorá je základnou bázou pre život, pretože je ako zdrojom ekonomických ziskov, tak i zdrojom obnovy zdrojov, síl, pohody a života) sa venuje stále väčšia pozornosť a už nie len zo strany krajinárov, ekológov, prírodovedcov. Pri riešení štúdie „Mestská zeleň Košice“ nejde teda o čisto profesijný pohľad na opatrenia a riešenie urbánnej či krajinnej zelene, ale odporúčania sú komplexnejšieho charakteru.

Použitá literatúra:

- Agenda 21 a ukazovatele trvalo udržateľného rozvoja. Vydalo MŽP SR 1996, 520 s., ISBN 80-88833-03-5
- Brath, J.: Úvahy o architektúre, urbanizme i fenoméne človeka. Vydavateľstvo STU v Bratislave 2001, 164 s, ISBN 80-227-1592-1
- Dobrucká, A.: Metodické prístupy k hodnoteniu vegetačných plôch v urbánnom prostredí. SPU Nitra, Dizertačná práca 2009, kód 41-96-9
- Dudák – Pošva - Neškuda, 2000: Encyklopedie světové architektury I. A-K, II. L-Ž, Nakladatelství BASET, Praha 2000, 1023 s. ISBN 80-86223-06-X (soubor oboch dielov)
- Európska konvencia o krajine 2000
- Finka, M.: Pojem udržateľnosti a synergia procesov systémov osídlenia. In: Zborník zo seminára „Proces premien prírodných priestorov v štruktúre sídla“, Vydavateľstvo STU 2000, str. 9-20, ISBN 80-227-1477-1
- Gehl, J. - Gemzoe, L.: Nové mestské priestory. Vydavateľstvo ERA, Šlapanice, 2002, ISBN 80-86517-09-8
- Hrůza, J., 2002: Charty moderního urbanismu. Vydalo nakladatelství AGORA , Praha 2002, 94 s.
- Hudeková Z.: Klimatické zmeny, problematika verejných mestských priestorov a zelene a ich normatívy v mestských sídlach. SAS-Združenie pre urbanizmus a územné plánovanie, 2009, Zborník z odborného seminára „Regulačné nástroje“
- Chudík, M. - Tomaško, I.: Metodické zásady pre vypracovanie územných generelov zelene sídelných útvarov, Slovenská komisia pre vedeckotechnický a investičný rozvoj, 1980
- Izakovičová, Z.: Nové metodické pokyny pre tvorbu ÚSES v Slovenskej republike. In: Zborník z odborného seminára „Nekonvenčné prístupy k tvorbe slovenského vidieka“, FZKI SPU 2001, 164 s.10-15, ISBN 80-7137-917-4
- Kolektív autorov: Zásady a pravidla územního plánování, díl 1-5, VÚVA a URBION, Brno 1983. Koncepce funkčních složek, část 3.6.-Zeľeň
- Krumpolcová, M. a kolektív autorov: Štandardy minimálnej vybavenosti obcí. MDVRR SR 2010, Metodika pre obstarávateľov a spracovateľov územných plánov
- Otruba, I.: Záhradní architektura – tvorba zahrad a parků. Vydavatelství ERA group, s.r.o. 2002 Šlapanice, 357 s., ISBN 80-86517-13-6
- Petříková, D.- Finka, M.: Trajektórie územného rozvoja. SPECTRA – Centra of Excellence, FA STU 2006, 467 s., ISBN 978-80-88999-31-7
- Ružička, M.: Krajinoekologické plánovanie – LANDEP I. (Systémový prístup v krajinnej ekológii). Edícia Biosféra, Bratislava 2000, 120 s., ISBN 80-968030-2-6
- Salašová, A.: Systémy zelene sídla. In: Zborník referátov „Sídlo-park-krajina“ vydala SPU 2002, 263 s., ISBN 80-8069-170-3

- Sarre, P., 1991: Životné prostredie, populácia a rozvoj. Vydala City University Bratislava v roku 1994 ako preklad kurzu *Environment*, učebné texty pre kurz UZC206 Životné prostredie, Kniha 2, 280 s.
- Silvertown, J.- Sarre, P., 1991: Životné prostredie a spoločnosť. Vydala City University Bratislava v roku 1994 ako preklad kurzu *Environment*, učebné texty pre kurz UZC206 Životné prostredie, Kniha 1, 239 s.
- Smolková, E.: Ekologický problém ako šanca. IRIS 2000, ISBN 80-88778-95-6
- Supuka, J. a kol.: Ekologické princípy tvorby a ochrany zelene. VEDA, vydavateľstvo SAV, Bratislava 1991, 308 s. ISBN 80-224-0128-5
- Šteis, Rudolf, 1985: Nový urbanizmus, Veda - vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1985, 274 s.
- Tvorba a údržba zelene, Informace VŠÚOZ Pruhonice, 1985
- Kol. autorov: Vhodné dreviny pre návrh výsadiel zelene pre sadovnícke a krajinárske úpravy v jednotlivých poľnohospodárskych výrobných typoch – pokyny TO, Pôdohospodársky projektový ústav, 1983
- Vodrážka, P., 2000: Dejiny stavby miest. Vydavateľstvo STU Bratislava, 2000, 166 s. ISBN 80-227-1310-4
- Mareček, F.: a kol: Záhradnícky slovník 3.diel CH-M. Ústav zemědělských a potravinářských informací Praha, 1997, ISBN 80-85120-62-3556 s.
- Zibrinová, A. a kol.: Kritériá pre tvorbu sídiel. ALFA – vydavateľstvo technickej a ekonomickej literatúry, Bratislava 1984, 178 s., interná publikácia č. 63-120-84-05
- Legislatívne normy:
  - Ústava Slovenskej republiky
  - Stavebný zákon č. 50/1976 Zb.. a jeho vykonávacie vyhlášky v znení neskorších predpisov
  - Zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. a jeho vykonávacie vyhlášky
  - Zákon 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky
  - Normy ČSN DIN 18915, 18916, 18918, 18919, 18035-4, 18035-2
  - Česká norma - Sadovníctví a krajinářství – Terminologie – Základní oborové termíny – ČSN 83 9000, Vydal Český normalizační institut, 1997
  - Norma ISO 14001 – Environmentálny systém riadenia

Internetové stránky:

- <http://sk.wikipedia.org/wiki/SWOT> - definícia SWOT-analýzy
- [Quinn, J.B. Definícia stratégie – ciele jako súčasť stratégie](http://sk.wikipedia.org/wiki/Strategick%C3%BD_mana%C5%BEment-)
http://sk.wikipedia.org/wiki/Strategick%C3%BD_mana%C5%BEment-

Terminologický slovník:

Urbanistická štúdia integruje rôzne aspekty jednotlivých oborov. Aby dielo bolo konzistentné, zrozumiteľné i pre širšiu verejnosť, bolo potrebné spracovať terminologický slovník v podobe výkladového slovníka.

Výkladový a terminologický slovník:

Terminológia z oblasti ekológie

- *biocentrum* - je biotop alebo súbor biotopov v krajine, ktorá umožňuje existenciu rastlinných alebo živočíšnych druhov v ich prirodzenom prostredí.
- *biokoridor* - líniový úsek krajiny, ktorým migrujú určité organizmy medzi jednotlivými biocentrami. Biokoridor a biocentrá spolu tvoria územný systém ekologickej stability (ÚSES) a podieľajú sa na ekologickej stabilite krajiny
- *biotop* - je súbor všetkých činiteľov (živých aj neživých), ktoré vzájomným spolupôsobením vytvárajú životné prostredie pre daný druh.
- *Interakčný prvok* - tvorí určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov (napríklad trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero) prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.
- *Koeficient ekologickej stability* (KES) - vyjadruje sprostredkované stupeň prirodzenosti územia na základe kvality (hodnota krajinoekologickej významnosti) a kvantity (plošná výmera) jednotlivých prvkov súčasnej krajinskej štruktúry v konkrétnom okrese. (Podrobne viď MÚSES, SAŽP, 2013)

Terminológia z oblasti urbanisticko-architektonickej

- *územný plán* - i keď definícia v zmysle legislatívy je iná, územný plán vnímame ako nadrezortný dokument prijatý širokou zainteresovanou verejnosťou, ktorý je dohodou o využívaní územia.
- *územnoplánovací podklad* - je dokument, ktorý rieši určitú časť územia alebo určitú zložku sídelnej štruktúry a prináša názor na jej stav a potreby
- *urbanistická štúdia* - rieši čiastkové problémy v území. Spracúva sa pri príprave územného plánu ako návrh koncepcie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, v prípade predkladanej ÚŠ je to zeleň, vegetácia, krajina, prírodné prostredie
- *zastavané územie* - územie, ktoré je intenzívne urbanizované (urbánne prostredie), integruje všetky zastavané, spevnené plochy, ktoré sú zastavané stavbami s rôznou funkciou. Do tohto územia nie sú včlenené záhradkárske osady, u ktorých zatiaľ neprebehla transformácia na IBV, naopak, tie záhradkárske osady, kde transformácia na IBV prebieha, sú už do zastavaného územia včlenené. Zastavané územie je dané líniou - hranicou, ktorá predstavuje reálne intenzívne urbanizované územie v čase riešenia štúdie. Hranica bola stanovená v spolupráci s objednávatelom.
- *urbanizované územie* - plochy zastavané alebo na zastavanie navrhované, územie stabilizované s jasnou a nemenenou funkciou alebo rozvojové územie určené na zmenu funkcie alebo na zmenu priestorového usporiadania objektov

- *urbánne územie* - intenzívne zastavané územie so všetkými jeho štruktúrami vrátane plôch zelene
- *urbánne centrum* - miesto sústreďovania sa obyvateľov, priestor s vybavenosťou

Terminológia z oblasti krajinnno-architektonickej

- *krajina* - časť územia tak, ako ho vnímajú ľudia, jej charakter je výsledkom činností a vzájomného pôsobenia prírodných a/alebo ľudských faktorov (Európsky dohovor o krajine, 2005) Krajina môže byť prírodná (resp. voľná) mimo zastavaného územia a krajina urbánna v zastavanom území. Pre krajinu urbánnu sa používa i termín „zeleň“. Pre krajinu voľnú sa používa tiež termín „prírodné prostredie“, „krajinná zeleň“, „krajinná vegetácia“ apod. Pre krajinu prírodnú a krajinu urbánnu sa používajú rozdielne postupy tvorby. Prírodné prostredie má prioritne funkciu produkčnú a ekostabilizačnú, prírodné prostredie je ekosystém tvorený prírodným kapitálom, ktorý poskytuje určité ekosystémové služby. Od zelene (urbánnej krajiny) sa vo veľkej miere vyžaduje plnenie iných funkcií, ako od prírodného prostredia. V urbánnom prostredí sa kladie väčší dôraz na funkcie súvisiace na vylepšenie ochranu prostredia zaťaženého územia miest a obcí, ktoré má podporiť i dizajn.
- *„prirodzenosť prostredia“* - fylogenetická adaptácia človeka na prírodné prostredie, fyzikálne kvality prostredia vhodného pre život človeka (čistota vzdušia, vody, pôdy, stabilizácia teploty, znižovanie hladiny hluku)
- *kultúrno-historické hodnoty* - prvky, objekty reflektujúce spoločenský vývoj územia, podporujúce identitu sídla i krajinný ráz
- *estetika* - umelecká disciplína o kráse, o jej podstate, o individuálnom vnímaní krásy, o harmónii prostredia, komponovanie prostredia, dizajn prvkov, vzťahy prvkov, reflexia na situáciu, na životný štýl, na potreby apod.
- *Vybavenosť na plochách zelene* – drobné stavebné prvky ako stánky, altánky, drobné občerstvenie, kaviarničky, mobiliár, detské ihriská, prenosné nádoby a pod.
- *Zeleň v krajine* – jedná sa o plochy umelo zakladané alebo výrazne ovplyvnené človekom, napr. aleje, rekreačné plochy, prírodné parky, arboréta apod.
- *zeleň* – vysadené alebo udržiavané rastliny v sídlach a v ich okolí, ako aj pozdĺž líniových stavieb v ostatnej krajine (Stavebný zákon 237/2000 Z.z.)
- *zeleň* – plochy, ktoré sú v prevažnej miere pokryté vegetáciou a doplnené sú prvkami stavebno-technickými či architektúrou malých foriem a výtvarnými dielami, alebo sa jedná o prvky bodové (solitéry) či líniové (aleje a zelené pásy) vegetácie (Prof. I.Otruba, 2002)
- *zeleň* – súbor živých a neživých prvkov usporiadaných podľa estetických zásad do viacfunkčných kompozícií, ktoré vytvárajú alebo dopĺňujú dané prostredie, do zelene sú zahrnuté i spontánne vzniknuté porasty, alebo solitéry, z urbanistického hľadiska sa zeleňou rozumejú tiež funkcie územia (doprava, bývanie, zeleň ai.) (v ČR ČSN 839001 Sadovníctví a krajinářství – Terminologie – Základní odborné termíny)
- *zeleň* - sú stromy, kríky a byliny (trávy a kvety) rastúce v prirodzenom alebo architektonicky upravenom prostredí na pozemkoch a ich častiach ako plošné útvary alebo ako solitéry. Súčasťou tejto zelene sú aj konštrukčné prvky, napr. opory, držiaky, konštrukcie na vedenie rastlín. (VZN č. 289 o zeleni mesta Trnava)

- *zeleň* – patrí do oblasti územného plánovania, urbanizmu a architektúry. Pod pojmom zeleň rozumieme tú časť vegetácie, ktorá je spojená so zastavaným územím sídla, s urbanizovanou, priemyselnou a obhospodávanou časťou krajiny, ide o vegetáciu, ktorá je človekom účelovo zakladaná, vytváraná, udržiavaná, tvarovaná a rozvíjaná, doplnená o drobnú architektúru, umelecké diela, technické prvky, drobné stavby apod. Zeleň je časťou kultúrneho dedičstva v tvorbe sídiel (napr. parky). Pojem „zeleň“ sa používa v uvedenom zmysle i v zahraničí. (Dobrucká, 2001)
- *alej* - definuje ju STN 80 7010 ako „alejovú zeleň“: zeleň pozostávajúca zo stromov, príp. krov vysadených v radoch alebo pásoch, zvyčajne pozdĺž komunikácií alebo iných líniových stavieb; v zastavanom území obce môže plniť funkciu verejnej zelene. Alej vnímame ako botanický a architektonický prvok.
- *Územný systém ekologickej stability (ÚSES)* - ...celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu (Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny).
- *Systém sídelnej zelene* - jestvujúce plochy zelene v zastavanom území navzájom poprepájané a napojené na okolité prírodné prostredie
- *Územný generel zelene* - územnoplánovací podklad, ktorým sa spodrobňujú informácie o kvalite i kvantite plôch zelene i vegetačných prvkoch a ktorým sa overuje potreba zelene pre ďalší územný rozvoj sídla
- *Jadrá systému sídelnej zelene* – sú to významné polyfunkčné plochy v systéme sídelnej zelene s výmerou nad 5 ha, ich dominantná funkcia je ekostabilizačná, environmentálna, hygienická, mikroklimatická, ochranná, apod.
- *Subjadro systému sídelnej zelene* – sú polyfunkčné plochy v systéme sídelnej zelene s výmerou 0,5-5 ha. Plnia funkcie ekologicko-environmentálne, avšak z hľadiska systému majú menší význam, ako jadrá systému, pretože sú to zvyčajne viac rozdrobené, vystavené väčšiemu antropogénemu tlaku s menšou schopnosťou odolávať tomuto tlaku.
- *Index zelene* - je to pomer zastavaných a vegetačných plôch. Za zastavané plochy sa považujú parkoviská, budovy, komunikácie a i. spevnené plochy. Za vegetačné plochy sa považujú plochy s vegetačným krytom, prípadne plochy bez vegetačného krytu, ale prírodného charakteru (napr. plochy "vydupané"). Čím je hodnota vyššia, tým je zastavané územie kvalitnejšie a udržateľnejšie. Index by nemal mať hodnotu nižšiu, ako 0,3. Nižší index signalizuje chýbajúce plochy zelene v sídelnej štruktúre. Územie, ktoré má koeficient pod 0,2, nie je dlhodobu udržateľné z hľadiska kvality ŽP. Koeficient s hodnotou 0,2-0,4 znamená, že územie je značne antropogénne zaťažené a udržateľnosť kvality prostredia je ohrozená. Za ekologicky vyvážené mesto sa považujú mestá s koeficientom zelene 0,4-0,6. Niektoré krajiny požadujú koeficient zelene min. 0,4 pre každé územie, teda i pri rodinných domoch, v priemyselných areáloch apod.
- *Plochy historicky pôvodnej zelene* - na základe historických máp definované historické parky a záhrady, ktoré v určitej miere zostali zachované do súčasnosti.
- *Historické krajinné štruktúry* - zvyšky vegetačných formácií, ktoré vznikli v určitých historických obdobiach a sú ešte v krajine či v riešenom území badateľné. V

prírodnom i v urbánnom systéme ich tvoria už len mozaikovitité útvary. Sú však "svedkami minulosti", stopami vývoja i spôsobu života človeka v danej lokalite.

- *Dostupnosť zelene - Indikátor trvalej udržateľnosti* - indikátory boli ako súbor stanovené v Rio de Janeiro a zapracované do Agendy 21. Zeleň je ukazovateľom udržateľnosti podmienok života. Z hľadiska systému sídelnej zelene sa javia vhodné plochy s výmerou nad 0,5 ha, dôležité sú však plochy s výmerou nad 2 ha. Preto v rámci dostupnosti diferencujeme vzdialenosti od takýchto plôch. Dostupnosť k plochám nad 0,5 ha je 300 m, dostupnosť k plochám nad 2 ha je 500 m. Z hľadiska udržateľnosti kvality životného prostredia v zastavanom území sa javia územia s výmerou nad 2 ha a s pokryvnosťou korún stromov nad 60% ako plochy, ktoré majú pre udržanie kvality života najväčší, až zásadný význam.
- *Druhovú zloženie porastov* - zistené druhy drevín na danej ploche zelene. Dreviny sú preferované z toho dôvodu, že majú pre udržateľnosť kvality prostredia zásadný význam.
- *Nevhodné druhy zloženie* - na ploche bola zistená určitá nerovnováha, napr. príliš vysoký podiel ihličnatých, cudzokrajných, alergénnych či iných drevín, prípadne je vysoký podiel krátkovekých drevín apod.
- *Brownfieldy* - urbanistický termín pre devastované územie, nevyužívané a deštruované objekty na veľkom území, ktoré často predstavujú i ekologicky zaťažené územie. Snahou je takéto územie zmeniť na funkčné plochy prestavbou, prípadne na greenfield - zelené plochy.
- *Revitalizácia* - oživenie, ozdravenie, zvýšenie funkčnosti, vitality apod.
- *Rekultivácia* – zúrodnenie, prinavrátenie fyzikálnych vlastností pôdy, doplnenie živín do pôdy, prevzdušnenie, oživenie do tej miery, že na ploche môžu rásť kvalitné stromy.
- *Mikrodepresie* - terénne modelácie s depresiou do 30-100 cm
- *vsakovacie plochy* - mikrodepresie či iné plochy s funkciou vsakovaciu, teda na zadržiavania vody v území
- *plochy hygienickej zelene* - plochy s vegetačnými prvkami, ktorých význam spočíva v skvalitnení životného prostredia, v zachytávaní TZL (tuhé znečisťujúce látky), emisií, hluku apod. Túto funkciu plní každá zeleň v území, avšak s rôznou účinnosťou.
- *Ekodukt* - nadchod alebo podchod pre zver. Týmito trasami je možné viesť tiež chodníky, turistické trasy a cyklotrasy, šírka v závislosti od jeho funkcie.
- *Projekty ochrany prírody a krajiny* - projekty v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Tieto projekty nie sú projektmi v zmysle stavebného zákona a majú inú funkciu i metodiku vyhotovenia. Pre ich spracovanie sa požaduje tiež iný druh spôsobilosti, a to zápis v zozname odborne spôsobilých osôb, ktorý vedie Ministerstvo životného prostredia SR.
- *Projekty v zmysle stavebného zákona* - na tieto projekty sa vzťahuje celý rad legislatívnych noriem, okrem iných tiež Autorský zákon, vykonávacie vyhlášky k stavebnému zákonu, Zákon o autorizovaných architektoch a stavebných inžinieroch apod. Pre riešenie projektov a stavebných objektov týkajúcich sa zelene, krajiny, exteriéru apod. sa vyžaduje autorizácia, zoznam autorizovaných krajinných architektov vedie Slovenská komora architektov.

Poznámka: jadrá a subjadrá systému sídelnej zelene nezodpovedajú funkciám jednotlivých plôch zelene (napr. lesoparky, parky, školské areály apod.), ale zodpovedajú istým kritériám, udržateľnosti zelene v sídelnej štruktúre. Kvalita zelene determinuje kvalitu života a rozvoj sídla. Hodnotením sa zisťuje kvalita a kvantita zelene, hmotné a nehmotné charakteristicky zelene. Medzi hmotné kritériá patrí napr. rozloha plochy, štruktúra, druhové zloženie, vybavenosť apod.. Medzi nehmotné kritériá zelene patrí napr. kompozičné riešenie, vzájomné vzťahy a väzby plôch, napojenie na krajinu, génus loci, identita, obraz krajiny apod.

Príloha 3

Metodika práce – PIS zeleň:

Dielo je spracované jednak na základe podkladov, jednak na základe terénneho prieskumu. Štúdium podkladov, mapové podklady a iné prípravné práce boli realizované na jar 2013. Terénny prieskum bol realizovaný v lete a v jeseni 2013. Krajinno-urbanistická štúdia je spracovaná v kontexte rôznych podkladov (viď UŠ časť 1), na základe terénneho prieskumu a fotodokumentácie a na základe hodnotenia podkladov a údajov, pričom sa zisťoval a hodnotil tiež aktuálny stav krajiny vstupujúcej do mesta i jej rekreačný potenciál. V rámci diela bola pozornosť venovaná prioritne plochám urbánnej zelene, pričom zeleň bola hodnotená z hľadiska kvalitatívnych i kvantitatívnych charakteristík.

Kvantitatívne hodnotenie: pozornosť bola sústredená na plošné výmery, priemety zelene. Toto hodnotenie sa opieralo prioritne o Štandardy minimálnej vybavenosti obcí (MDVRR SR 2010), ako v súčasnosti jediné odporúčané normatívy pre sídelné štruktúry.

Kvalitatívne hodnotenie: kvalita plôch zelene i porastov sa hodnotila z viacerých aspektov:

- aspekt biotechnický - sledovala kvalita vybraných porastov - "odborným" pozorovaním a sprimerovaním hodnoty porastov
- aleje: hodnotili sa ako samostatná vegetačná štruktúra, a to z toho dôvodu, že alej tvorí v urbánnom prostredí zelené línie - zelené kompozičné osi
- urbanistický aspekt: sledovali sa najmä funkcie plôch zelene, vybavenosť, podpora rozvojových osí v urbánnom systéme apod.
- architektonický aspekt: hodnotili sa kompozičné prejavy danej plochy, slohovosť, estetika, vybavenosť, apod.
- ekologický aspekt: sledoval sa význam z hľadiska ÚSES, ale i z hľadiska potrieb systému sídelnej zelene (SySZ), udržateľnosti rozvoja sídla (indikátor zelene) apod.
- environmentálny aspekt: vplyv zelene na hygienu prostredia

Autori zo získaných údajov vytvárali databázy a z nich formulovali informácie o zeleni i krajine. Na priemet údajov do databáz bolo potrebné vytvoriť niekoľko „kódovníkov“, ktorými sa zachytávali zistené charakteristiky. Charakteristiky jednotlivých sledovaných atribútov sa potom premietali do tabuliek a do výkresovej časti. Uvedený princíp tvorby databáz takto položil základ parciálneho informačného systému o zeleni (**PIS-zeleň**), ktorý môže tvoriť parciálny informačný systém mesta. V zmysle pripravovaného Stavebného zákona budú mať mestá povinnosť poskytovať dotknutej verejnosti „územnú informáciu“. Položený základ „PIS-zeleň“ je možné ďalej dopracovať za účelom napr. rozvoja zelene, údržby zelene, poskytovania aktuálnych informácií apod.. Vytvorená databáza obsahujúca najmä grafické informácie ale i základné charakteristiky zelene bola využitá jednak pre tvorbu

informácií o území (ich aktuálnosť platí pre termín spracovávania diela), pri tvorbe tabuliek s údajmi i pri tvorbe analytických i návrhových výkresov.

Pre tvorbu súborného diela bol použitý softvér ArcView, Quantum-GIS a AutoCad, pretože podklady od obstarávateľa boli získané v rôznych formátoch. ArcView je softvér, ktorý podporuje objektovo-orientovaný dátový model, pričom za objekty sa pokladajú body - napr. stromy, línie - napr. aleje, polygony - napr. plochy zelene. Výhodou tohto SW je, že tabuľky (databázy) sú priamo napojené na objekty v grafike, tým je grafika priamo prepojená s tabuľkami a so získanými údajmi o prvku. Systém je otvorený a jeho dopĺňanie je možné.

Základom pre prácu boli podklady, ktoré dodalo mesto spracovateľovi. Podklady v priebehu práce boli dopĺňané podľa toho, ako sa riešili problémy a určovali vzťahy zelene k urbánnemu prostrediu. Základné podklady sú uvedené v časti 1 tejto štúdie.

Vrstvy vytvorené v rámci tvorby diela

Podkladové vrstvy dodal zhotoviteľovi obstarávateľ (Útvar hlavného architekta mesta Košice), vybrané vrstvy z MÚSES dodal spracovateľ tím, ktorý riešil MÚSES (Slovenská agentúra životného prostredia v Prešove). Celý rad vrstiev však vytváral riešiteľ za konzultácie s obstarávateľom.

základné vrstvy:

- hranica riešeného územia (okres Košice)
- hranica katastrálneho územia
- hranica zastavaného územia – aktuálny stav
- hranica zastavaného územia výhľad do roku 2030 (podklad - ÚPD)
- hranica košických sídlisk

vrstvy prírodného systému

- vodné toky
- vodné plochy
- mokrade
- pramene
- záplavové územie
- lesy rekreačné
- lesy upravené (mimo rekreačných)
- intenzívne využívané lesy
- rekreačné lesy
- prímestské parky
- ochranné lesy
- orná pôda
- vrstva TTP (trvalé trávne porasty)
- trvalé kultúry
- záhradkárske osady
- nevyužívané plochy
- ostatné plochy

- remízky (návrh)
- územie európskeho významu (zdroj MÚSES)
- maloplošné chránené územia
- chránené vtáčie územie
- zosuvy (stavebná uzávera, potenciálne zosuvy)
- chránená pôda
- pásma hygienickej ochrany vody
- chránené stromy
- biocentrá
- biokoridory
- interakčné prvky
- športovo-rekreačné plochy
- ekologicky zaťažené územia
- súčasná štruktúra vegetačného krytu (bylinný povrch, porasty krovité, porasty stromové a ako špecifikum tiež záhrady)

vrstvy urbánneho systému

- kompozičné osi – návrh
- zelené kompozičné osi - návrh
- jadrá systému sídelnej zelene – plochy nad 2 ha
- subjadrá systému sídelnej zelene – plochy 0,5-2 ha
- parky (jestvujúce - lokálny, obvodový, celomestského významu, regionálneho významu)
- parky, lesoparky (návrh)
- malé parkové plochy
- plochy zelene na nezastavanie
- dostupnosť parkov do 300 m – indikátor trvalej udržateľnosti
- aleje – stav (databáza je uvedená v prílohe č. 6 tejto štúdie aj s ich hodnotením)
- aleje – návrh v extraviláne i v intraviláne
- sakrálné prvky (rozdelenie podľa typu: kalvária, kaplnka, kostol, centrálny kríž, kaplnka s krížom, plastika –socha -súsošie, synagóga)
- pamiatky (vrstva uvádza názov pamiatky, zdroj - terén alebo historické podklady)
- historické plochy – plochy historickej zelene (uvádza sa výmera)
- objekty vybavenosti (určený druh, napr. reštaurácia, ZOO, minigolf apod.)
- výhľadové body (bez bližšej špecifikácie)
- chránený strom (legislatívne už chránený, na ochranu navrhované stromy)
- cyklistické trasy (jestvujúce i navrhované)
- pešie trasy (stav i návrh)
- plochy urbánnej zelene – podľa kódovníka boli ďalej špecifikované z hľadiska funkcie

Kódovník funkcií plôch zelene – kategórie a podkategórie zelene:

Funkcie zelene sa premietli do tzv. „kategórií“ zelene a „podkategórií“ zelene, čo je základná typológia plôch urbánnej zelene. Zároveň tieto údaje predstavujú základnú charakteristiku pre prácu s plochami zelene i pre celé dielo.

Kód	Kód 2	Kategória zelene	Podkategória plochy zelene
1		Zeleň verejná	
	11		Rekreačný les
	12		Parky
	13		Zeleň pri bytových domoch
	14		Drobné parkovo upravené plochy
	15		Zeleň komunikácií a železníc
	16		Ochranná, sprievodná a izolačná zeleň
	17		Nevyužívané plochy
2		Zeleň vyhradená	
	21		Zeleň pri objektoch občianskej vybavenosti
	22		Zeleň školských zariadení
	23		Zeleň zdravotníckych zariadení
	24		Zeleň sakrálnych objektov
	25		Zeleň športovo-rekreačných zariadení
	26		Zeleň výrobných areálov, skladov, dopravných zariadení
3		Zeleň špeciálna	
	31		Plochy zelene osobitného určenia
	32		Cintoríny
	33		Plochy environmentálne zaťažené
4		Zeleň súkromná	
	41		Záhrada
	42		záhradkárske osady
	43		súkromná zeleň pri bytových domoch
5		Prírodné prvky	
	51		Plochy sukcesnej vegetácie
	52		Vodné plochy
	53		Mokrade
	54		Ostatné prvky prírodného charakteru
6		Krajinné štruktúry	
			Rekreačný les
			Lesy hospodárske a ochranné
			NDV - nelesná drevinná vegetácia
			TTP - Trvalé trávne porasty
			Orná pôda
			Trvalé kultúry
			Záhradkárske osady mimo zastavaného územia
			Nevyužívané plochy
			Mokrade v extraviláne
			Vodné plochy
			Polyfunkčné

Kultúrno-historický kontext plôch zelene:

Vývoj osídlenia v území:

Územie patrí k najstarším osídleným územiam v rámci bývalého Československa. Tiež tu boli zistené najstaršie terénne úpravy na území Slovenska. Územie je teda dlhodobo kontinuálne obývané. V priebehu vývoja osídlenia došlo k zániku niektorých vrstiev a k vzniku vrstiev nových, ktoré zodpovedajú jednotlivým obdobiam a tiež súčasnosti. Na základe historických máp bolo možné sledovať i zmenu zelene v sídelnej štruktúre. Pôvodne sa okolo mesta za hradbami tvoril zelený prstenec, ktorý výstavbou za hradbami postupne vďaka záhradám, sedom, cintorínom apod. ešte mohutnel. Z tohto hľadiska sú plochy historickej zelene dnes zvlášť cenné, najmä ak nesú i znaky určitého štýlu, slohu. Ich ochrana, udržanie a prezentácia môžu zvýšiť i atraktivnosť územia.

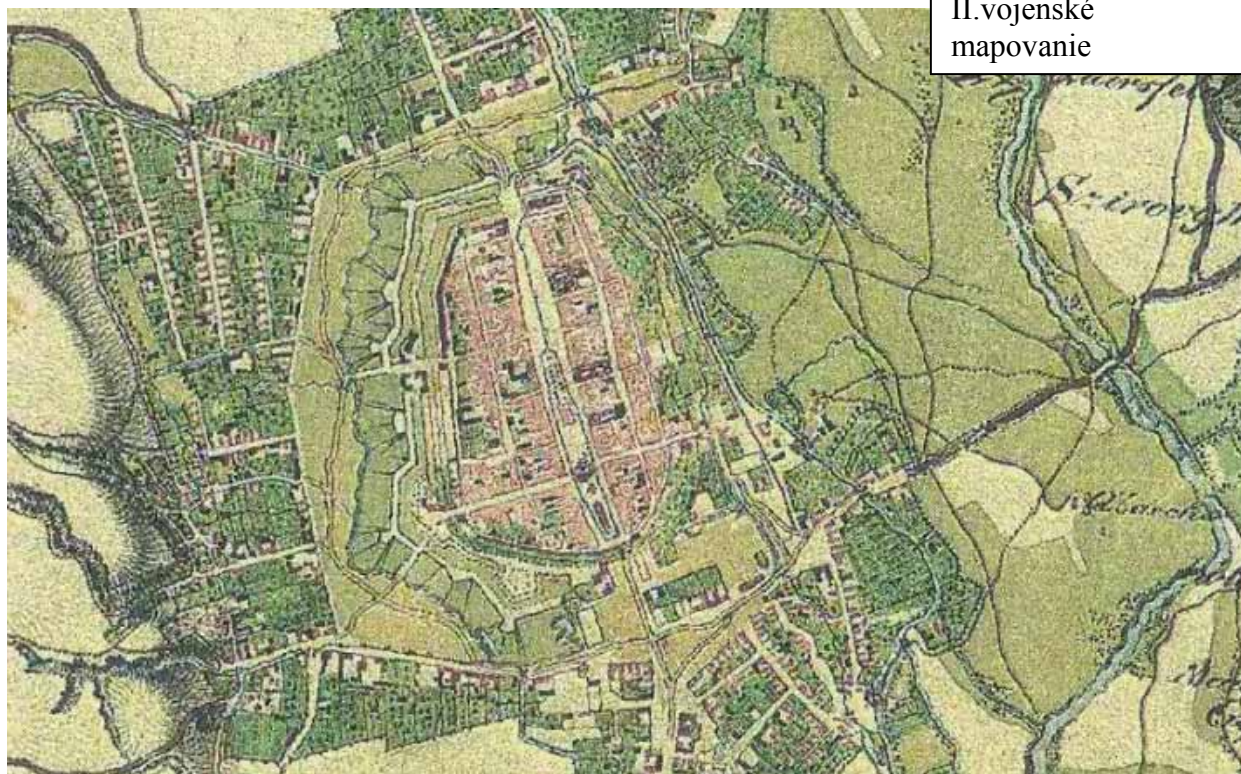
I. vojenské mapovanie

Na obrázku vyššie boli okolo mesta postavené hradby, čím bolo mesto spojené do jedného urbánneho systému a mesto získalo štatút kráľovského mesta. Vnútorň okruh hradieb bol vybudovaný koncom 13. Storočia. Hornád bol minimálne regulovaný, vytváral rozsiahlu, úrodnú nivu, ktorá bola i miestom vybrežovania pri povodniach. Cez mesto pretekala Čermeľský potok, ktorý bol zdrojom vody pre obyvateľov mesta.

Nasledujúci obrázok zobrazuje mapu vytvorenú v rámci II. vojenského mapovania (zdroj geoportál). Na mape je už tok Hornádu čiastočne regulovaný, okolo hradieb je zakreslená vodná priekopa, okolo mesta pretekajú z každej strany rôzne toky a tiež už existuje mlynský náhon ku mlynu.

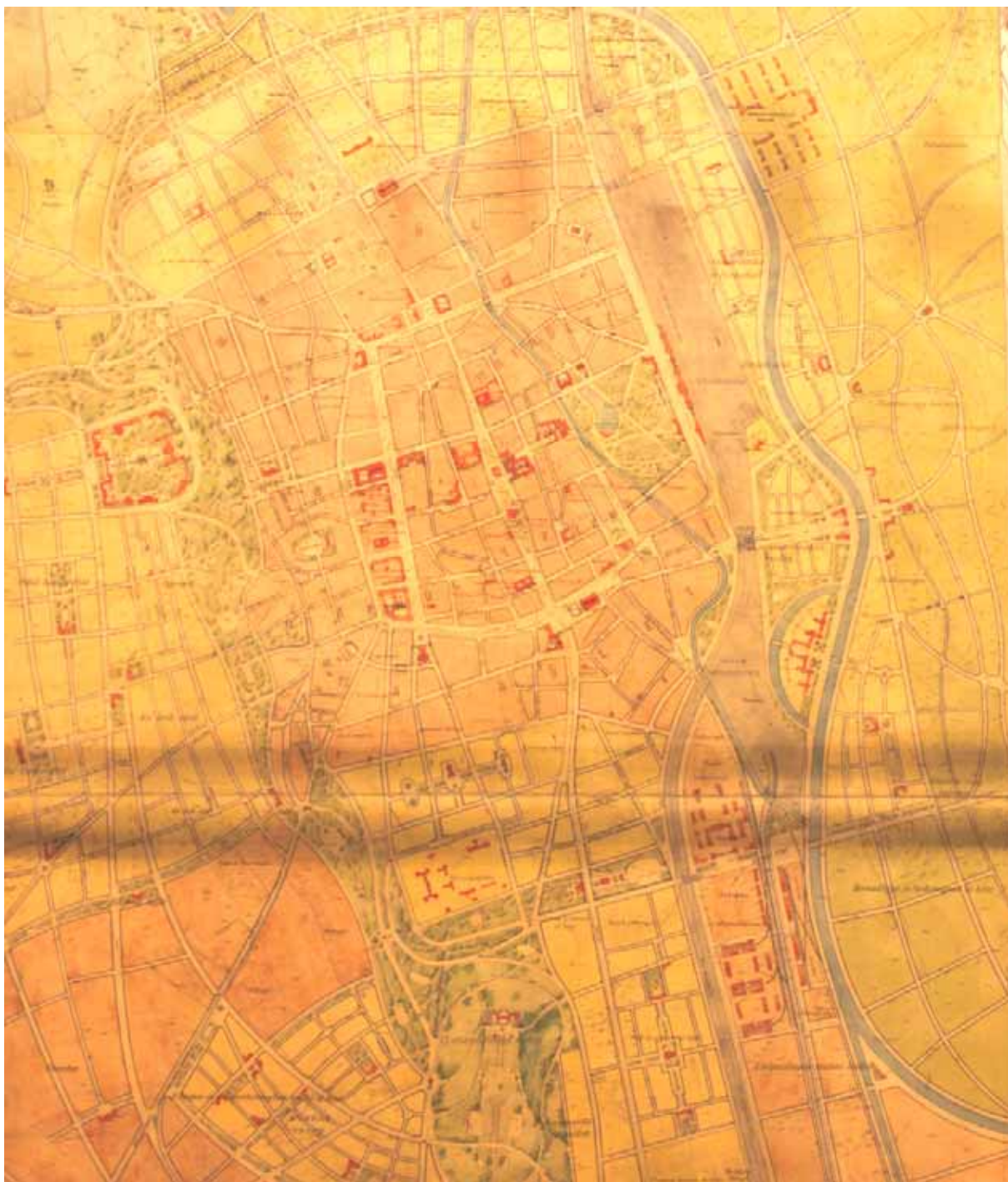
Obrázok nižšie zachytáva mlynský náhon ku ktorému smeruje Mlynská ulica. Je to Ottov plán mesta asi z roku 1841) a patrí k prvým kartografickým dielam Košíc. Obrázok dokumentuje využívanie oboch strán Mlynského náhonu, pričom sú pri ňom jednak záhrady, jednak voľné verejné priestranstvo v mieste vyústenia Mlynskej ulice pri Mlynskom náhone.

Zdroj: Archív mesta Košice

Z roku 1912 pochádza „Všeobecná mapa“ kráľovského mesta Košice. Je to plán (koncept) územného rozvoja. Zaujímavé na ňom je, že mesto plánovalo výstavbu rozsiahleho parku na juhu mesta. Je na škodu, že sa tento zámer nepodarilo zrealizovať, pretože mestu doteraz chýbajú práve veľkoplošné parky. Zároveň je zrejmé, že na tvorbu plánu mala vplyv secesia, pretože parky majú elegantné línie tohto slohu a tiež množstvo drobných komponovaných úprav na princípe symetrie. Okolo mesta mal teda vzniknúť „zelený prstenec“ podobne, ako je napr. vytvorený prstenec okolo Krakowa či iných miest.

Zdroj: Archív mesta Košice

Promenáda na Hlavnej ulici:

"Veľká promenáda" bola podporená topoľmi (*Populus nigra Italica*) veľmi módnym druhom v 18. storočí. Stromy boli zrejme vysadené v roku 1723 súčasne s osadením súsošia Immaculaty a topole boli použité ako zjednocujúci prvok námestia po oboch stranách promenády.

Zdroj: Archív mesta Košice

Obrázok z roku 1805 dokumentuje už vzrastlé topole pri Immaculate. Na obrázku sú stromy vo veku 60-80 rokov.

Úprava Promenády na konci 19. storočia opäť podľahla módnej vlne - secesii, ktorá bola typická tvarovaním drevín a kvetinovými, kobercovými výsadbami. V prípade Promenády sa uplatnila výsadba globózných druhov

V roku 1907 došlo k výsadbe ihličnatých drevín (zlá voľba pri snahe o atraktivitu), Immaculata sa z výsadiieb uvoľnila.

V rámci úpravy v roku 1907 bola vytvorená i fontána G.Gondorom, ktorá prispela k zníženiu prašnosti, pretože zvlhčovala ovzdušie.

V roku 1899 vznikol park i pred divadlom.

V roku 1935 bol park doplnený o vodnú plochu.

Všetky plochy zelene na Hlavnej ulici je potrebné chrániť, pretože sa jedná o významné kultúrne i prírodné dedičstvo mesta.

Pri kostole sv. Michala vznikla tzv. "malá promenáda". Prešla tiež niekoľkými premenami, od topoľových výsadiieb na začiatku 19. storočia až po súčasnosť.

Pri kostole sv. Michala vznikol tiež park, v roku 1907 bol koncipovaný v súlade s módnou secesiou - ornamentálne kvetinové záhony.

Immaculata

Fontána v rámci Veľkej
promenády

Štátne košické divadlo

Park pred divadlom s fontánou

Secesný park pri kostole sv.
Michala

Na obrázkoch vyššie je zobrazený Komenského park na ľavej strane a Park Kadetov (Park pred poliklinikou Sever) je na pravej strane. Je zrejmé, že z veľkej časti zostali obidva parky zachované. Tiež ich vzájomná hlavná kompozičná os je zachovaná. Žiaľ, na pravej strane bola časť parku zastavaná. Pravá strana je dnes Park pred nemocnicou Sever. V rámci rekonštrukcie v r. 2012 dostala podobu "detského parku" s atypickými prvkami. Práve tento park "Kadetov" bol prvým verejným parkom v Košiciach, vznikol v roku 1856 pred Kadetkou (vojenský škola) ako súčasť vojenského areálu, neskôr sa stal verejným parkom. Dominantným druhom boli pagaštany. Dnes je koncipovaný pred poliklinikou Sever ako detský park.

Park pred Kadetkou, dnes park pred poliklinikou Sever

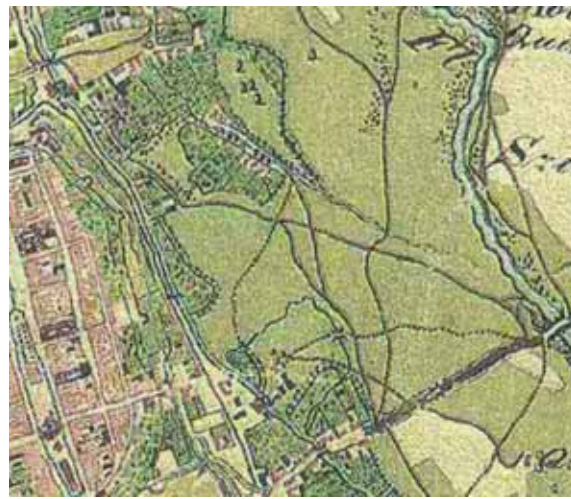
Park pred hospodárskou školou, dnes Komenského park

Mestský park:

Park vznikol na území, ktoré malo výborné podmienky pre zeleň z dôvodu dostatku vody. Už v minulosti sa toto miesto profilovalo ako rekreačná zóna, a aj preto tu vznikli kúpele "Balneum civitatis", záhrady apod.

Historická mapa z konca 18.storočia

Polovica 19.storočia

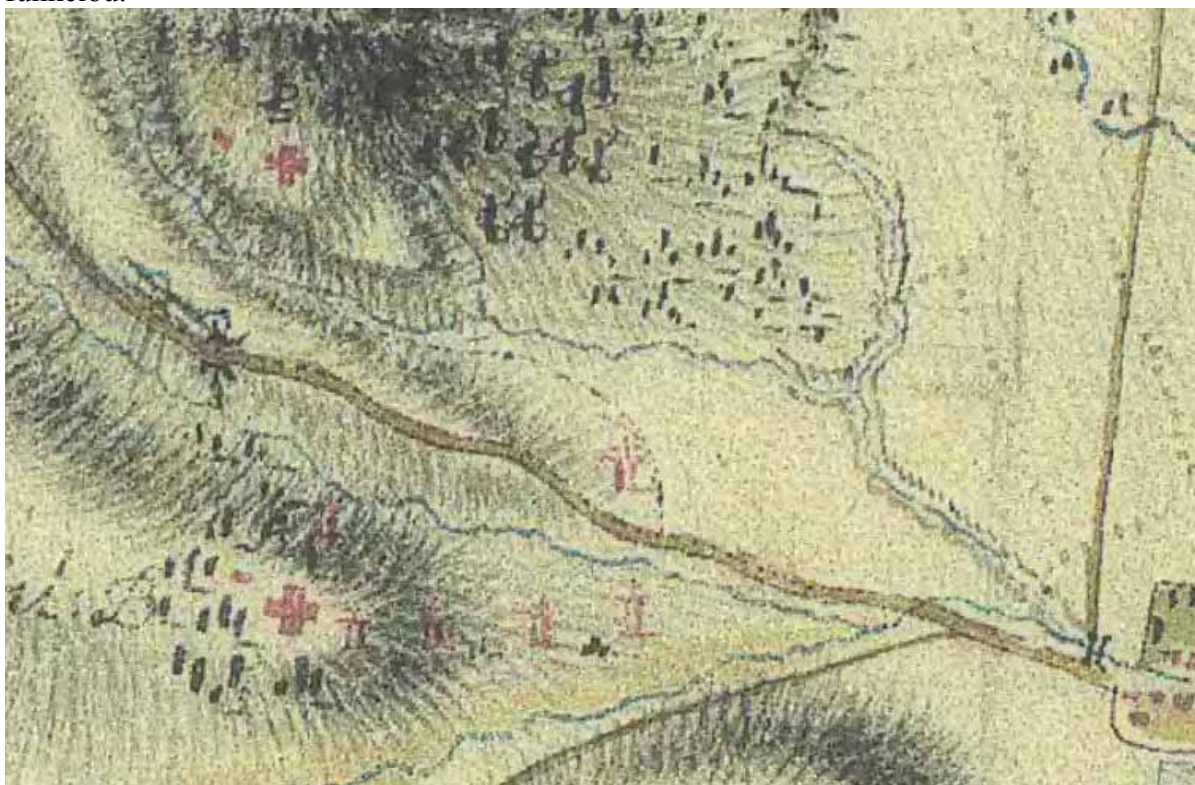
V roku 2012 bol park rekonštruovaný. Pôvodne otvorený park získal nové oplotenie (má vraj zabrániť devastácii parku v nočných hodinách). Pozorovaním pohybu peších bola zistená zmena pohybu. Pôvodne bol intenzívny medzi centrom mesta a železničnou stanicou, pričom časť prichodiacich sa rozptýlila i v parku. Množstvo ľudí sa dnes "zdržiava" na tejto kompozičnej osi centrum-stanica a nevstupujú do parku. Park tým získal na pokoji, je v ňom menej návštevníkov a prichádzajú sem najmä ľudia, ktorí sa tu chcú rekreovať. Oplotenie pôsobí ako bariérový prvok a to je dôvod na zmenu pohybu občanov.

Kalvária:

Kostol na Kalárii bol postavený v roku 1736. V rámci I.vojenského mapovania (viď obrázok) už bola krížová cesta zaznamenaná. Kalvária je teda územím s dlhodobou špecifickou funkciou.

A wide-angle photograph of a lush green park. The foreground is filled with vibrant green grass, dappled with sunlight and shadows from the surrounding trees. Numerous large, mature trees with dense green foliage dominate the midground, their branches reaching out over the park. In the background, a brick building and a few parked cars are visible through the trees. A small, dark, ornate structure, possibly a fountain or a sculpture, sits on a low stone base in the lower right foreground. The overall atmosphere is peaceful and verdant.

Angelinum - súčasný stav

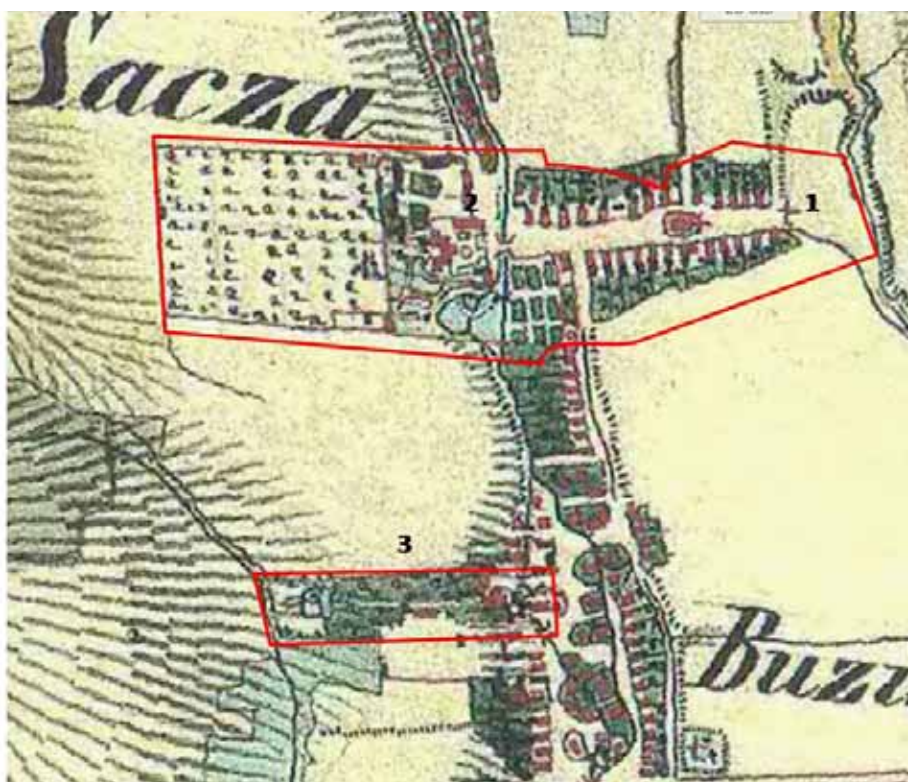
Plocha sa nachádza v blízkosti Komenského parku. Obidve plochy majú rovnobežné kompozičné osi. Konštatujeme, že plocha je v porovnaní s pôvodným stavom značne zastavaná, park má vo veľkej miere podobu medziblokového priestoru. Je to škoda.

V nasledujúcej stati sú analyzované niektoré historické plochy zelene ako príklad premeny územia i ako príklad prezentácie historických objektov:

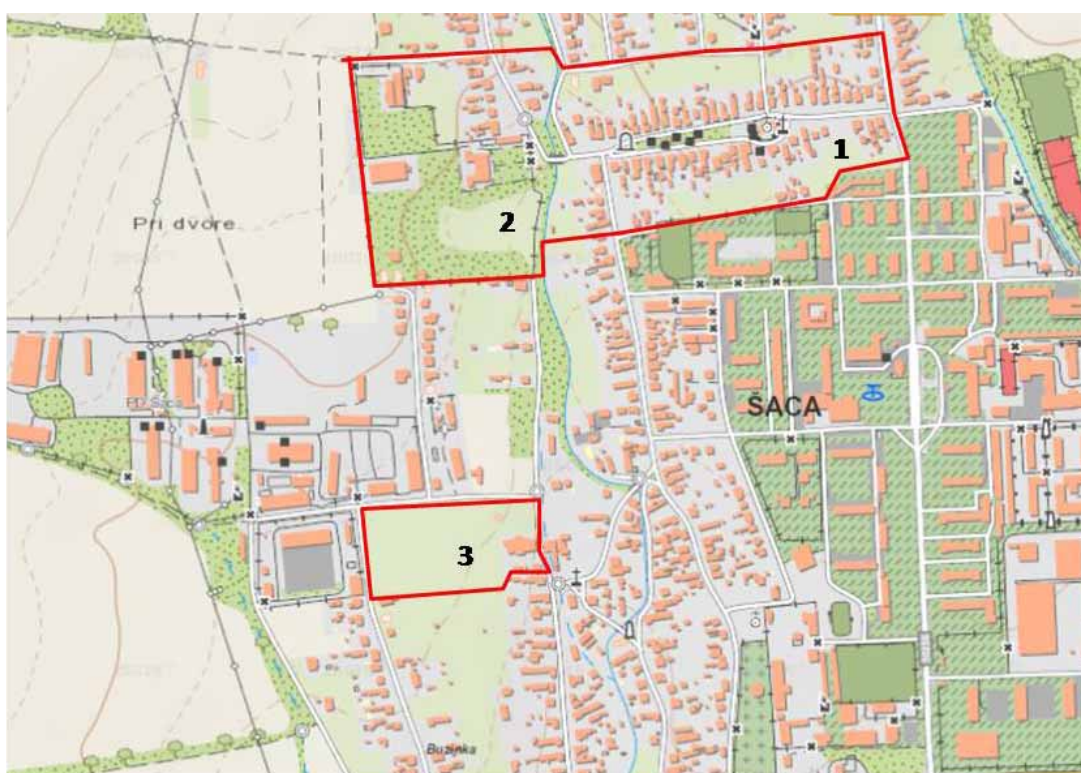

Šaca:

Šaca - polovica 19.storočia: 1 - historické centrum, 2 - barokový kaštieľ, 3 - klasicistická kúria

Šaca - stav: 1 - historické centrum, 2 - barokový kaštieľ, 3 - klasicistická kúria

1. Pôvodne boli na dnešnom území MČ Šaca dve obce – Šaca a Buzinka. Centrálna kompozičná os historického námestia časti Šaca je zachovaná, avšak v jej ukončení je postavená plastika, ktorá zakrýva pohľad na barokový kaštieľ, ktorý bol pôvodne v priehľade. Navyše pri kostole sú vysadené historicky nepôvodné druhy - tuje, brezy a najmä veľký podiel majú smrek (pichľavé i omoriky), pritom historicky pôvodné druhy (napr. lipy) sú zastúpené len ojedinele.
2. Barokový kaštieľ ukončoval pôvodne historické námestie v pohľadoch od kostola. Záhrady boli pôvodne väčšie, za kaštieľom boli úžitkové záhrady, delené alejami stromov na bloky. Centrálna stromová alej bola naosená na kaštieľ. Dnes je kaštieľ po rekonštrukcii, park rekonštruovaný bol len v časti parteru pred kaštieľom. Parter tvoria živé ploty vysoké cca 1 m z krušpánu (*Buxus sp.*), pri oplotení a pred objektom na pravej strane je živý plot ešte vyšší (do 2 m). Stromové aleje zanikli, zostala zachovaná zeleň len v časti bývalých vodných plôch. Tu je i niekoľko tisov (z pôvodných 70 zostalo v súčasnosti len 29 tisov).
3. Klasicistický kaštieľ s parkom v časti Buzinka si zachoval takmer rovnakú šírku pozemku, ako mal pôvodne, avšak zo zadnej časti bola značná čas zabraná. Dominantným prvkom v prírodne-krajinárskej úprave je centrálna cca 100 ročná pagaštanová alej dlhá cca 100 m, vedúca priamo ku kaštieľu. V súčasnosti začína byť silne ohrozená (pôsobia i znečistené spodné vody), je nevyhnutné jej okmažité ošetrovanie. Táto os má výnimočnú urbanistickú i historickú hodnotu, v súčasnosti obojstrannú alej tvorí cca 45 stromov, priemer kmeňov je cca 1,2 m.

Spoločenská hodnota jedného stromu v priemere po zohľadnení zdravotného stavu, lokalizácie a tiež faktu, že sa jedná o historické stromy a "zelenú kompozičnú os" v rámci areálu je cca 960 eur. Ďalších cca 50 stromov je v rôznych skupinách, jedná sa o lipy, bresty, javory apod. Park i kaštieľ sú v dezolátnom stave a nutne potrebujú rekonštrukciu. Miektoré mapové diela už ani tento park neuvádzajú. Tiež MUSES ho vníma už len ako

"interakčný prvok" a nezachytáva jeho historickú hodnotu. Obrázok nižšie zachytáva alej na ortofotomape (zdroj Mapy Google).

Je potrebné zdôrazniť, že pagaštanová alej pôvodne prechádzala až do krajiny - viď nasledujúci obrázok. Pagaštany sa vysádzali popri významných komunikáciách. Z toho sa dá usudzovať i to, že komunikácia bola prístupovou do obce Buzinka. To vysvetľuje i dispozičné riešenie kaštieľa.

Nasledujúci obrázok dokumentuje návrhy na riešenie územia MČ Šaca tímom autorov arch. Koči, arch. Chlup, arch. Jevlanová a ďalší. Išlo o veľmi kvalitný koncept z povojnového obdobia, ktorého výstavba bola zastavaná v 50. tých rokoch 20. storočia. V tom období zrejme

ešte existovali kaštieľ 8 (dnes po rekonštrukcii) a 11 (dnes zostala len časť komplexu a je v zúfalom technickom stave, pagaštanová alej zachytená na výkrese ešte existuje).

84 F. KOČI - V. HOLANOVÁ - R. SVOBODOVÁ - Z. CHLUP: Šaca — návrh na obytnou časť mesta. — Ситуация жилой ча-
города „Шаца“. — Town Šaca — situation of the dwelling part. — Situation de la partie d'habitation de la ville de Šaca

Legenda: 1. Místní národní výbor — 2. Kulturní dům — 3. Národní a střední škola — 4. Gymnasium — 5. Klub — 6. Mateřská škola
7. Jesle — 8. Družstevní dům — 9. Správa JRD — 10. Obchod pro zeměd. sídl. — 11. Okresní nemocnice a zdravotní středisko — 12. Mě-
služby — 13. Domovy učňů — 14. Učňovská škola a dílny — 15. Letní amfiteatr — 16. Sokolovna — 17. Letní koupaliště a zimní lázn
18. Dům pionýrů — 19. Kostel — 20. Hotel.

Obrázok ďalej zachytáva súčasný stav posleného kaštieľa z komplexu pod číslom 11. Tragédiou je, že kaštieľ ako pozitívny prvok v urbánnom prostredí nevnímajú už ani obyvatelia tejto MČ a do parku pri tomto kaštieli sa začal navážať rôzny odpad, stavebný materiál, napr. veľké množstvá štrku, pritom dovozca úplne ignoruje prítomnosť historických

stromov. Stromy sú vo veku cca 120-140 rokov, sú to teda historické stromy, prírodné i kultúrne dedičstvo mesta. Zrejme MČ s obnovou kaštieľa a parku nepočíta. Je potrebné uvedený laxný prístup k objektom (i k zeleni) zmeniť a kaštieľ s parkom zachrániť.

Stav: ignorovanie kultúrneho dedičstva, hodnotných historických stromov, unikátnej aleje, historického objektu - to je obraz súčasného vzťahu k hodnotám. Pritom práve toto územie má

potenciál byť dlhodobým územím spoločensky využívaným i poskytujúcim únik v prípade prívalových horúčav. Stromy majú ešte dlhodobú perspektívu (nad 50 rokov) v prípade, že budú ošetrované a rešpektované ako hodnota. Park je vhodné rekonštruovať na základe archívneho prieskumu.

Socialistická zástavba bulvárneho typu s plochami zelene v centrálnej zóne MČ Šaca. Takáto výstavba by dnes bola vhodná na zápis do zoznamu kultúrnych pamiatok z obdobia socializmu.

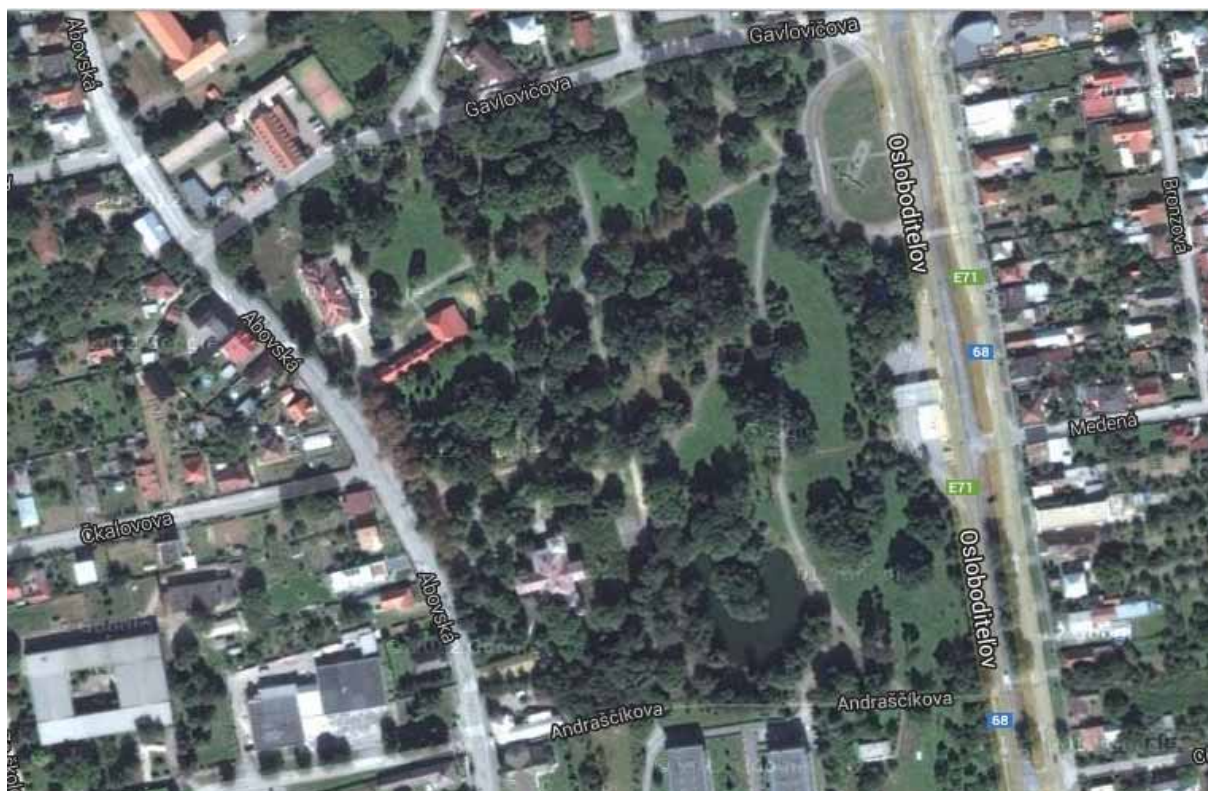

86 F. KOUNEK - E. CHLUP: *Pejzáž de hlavní třídy socialistického města Šaca (Kreslí J. Melounský.)* — *Изобъ основной улицы социалистического города „Шача“.* — *View of the main street of socialist town Šaca. — Vue de l'avenue principale de la ville socialiste de Šaca.*

Barca:

Park v Barci má rozlohu 7,28 ha a je areálom s dvoma historickými objektmi - kaštieľ rodiny Barczay a kaštieľ rodiny Zichy. Obidva kaštiele stáli v tesnej blízkosti, obidva kaštiele mali pôvodne v parteri vodné plochy s parkom v prírodne-krajinárskom slohu. Dnes sú obidva parky spojené do jedného areálu, oni však i historicky mali prepojené komunikácie.

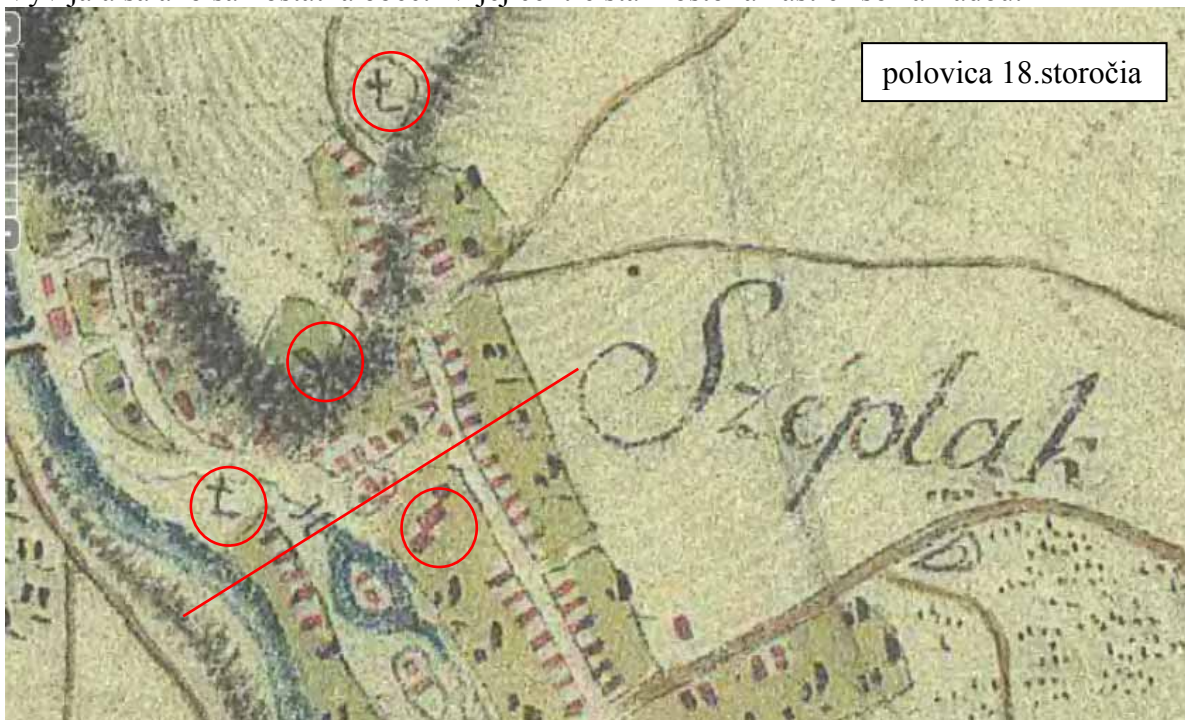

Park je prístupný verejnosti a je miestom oddychu, relaxu. Zvyšuje atraktivitu územia a tiež podporuje systém sídelnej zelene. V parku je viacero veľmi cenných a historických stromov, ktoré je potrebné pravidelne ošetrovať a chrániť. V parku je jazierko po rekonštrukcii. Žiaľ, pri rekonštrukcii bola použitá hydroizolačná fólia, čo možno laik nepostrehne, ale určite to nie je príliš estetické riešenie. Jazierko dokumentuje nasledovný obrázok:

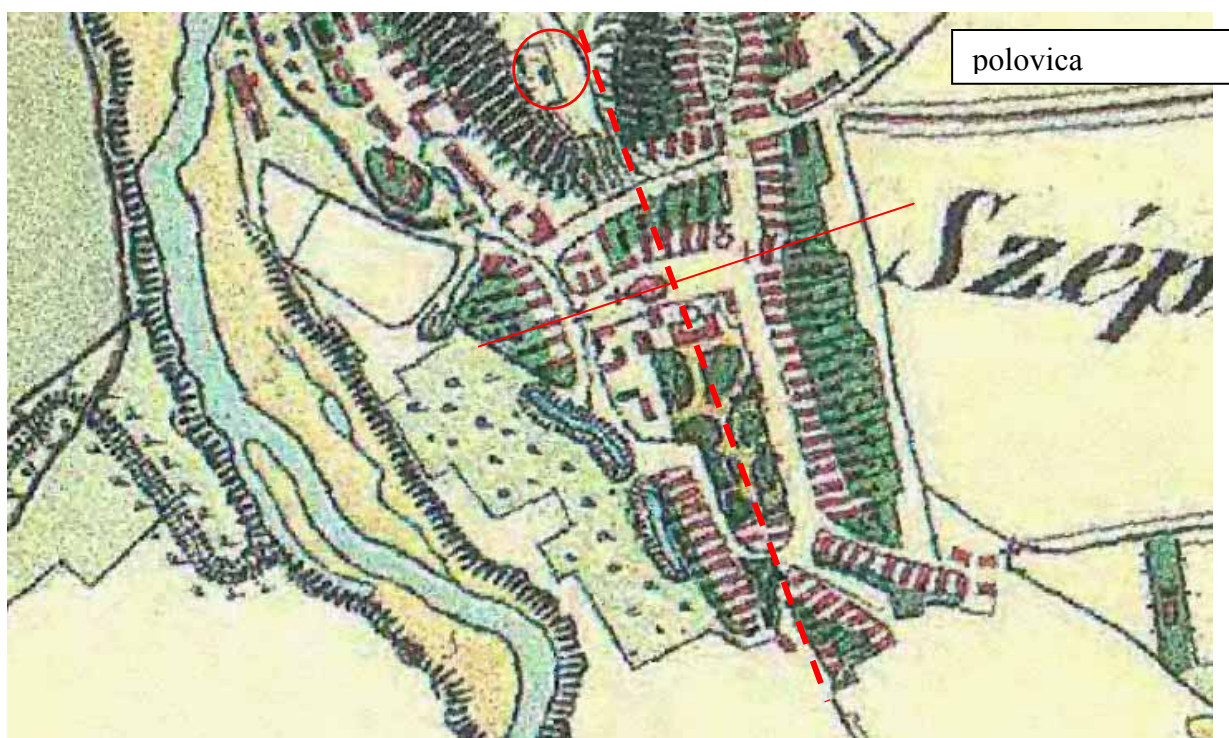

Krásna:

Vyvíjala sa ako samostatná obec. V jej centre stál kostol a kaštieľ so záhradou.

	<u>Nástup do kaštieľa</u>
	<u>Kašiel'</u>
	<u>Rodinné domy</u>
	<u>Rozparcelované záhrady</u>

Na mape vyššie je pri kostole zobrazený kaštieľ s veľkým parkovo upraveným areálom. Kaštieľ bol vo vlastníctve cirkvi, dnes ho má v prejnájme mimovládna organizácia.

Kaštieľ s kostolom tvorili historické jadro obce, park (res. záhrada) bol súčasťou centra obce. Kaštieľ je po rekonštrukcii (rok 2013), ktorá prebehla v súlade s požiadavkami Pamiatkového úradu. Zelená plocha pred kaštieľom na rekonštrukciu čaká. Parkovo upravená záhrada je prakticky zaniknutá, zastavaná, za kaštieľom zostalo len zopár stromov. Záhrada pri kaštieli bola rozparcelovaná na záhrady pri roidnných domoch.

Pútny kopec

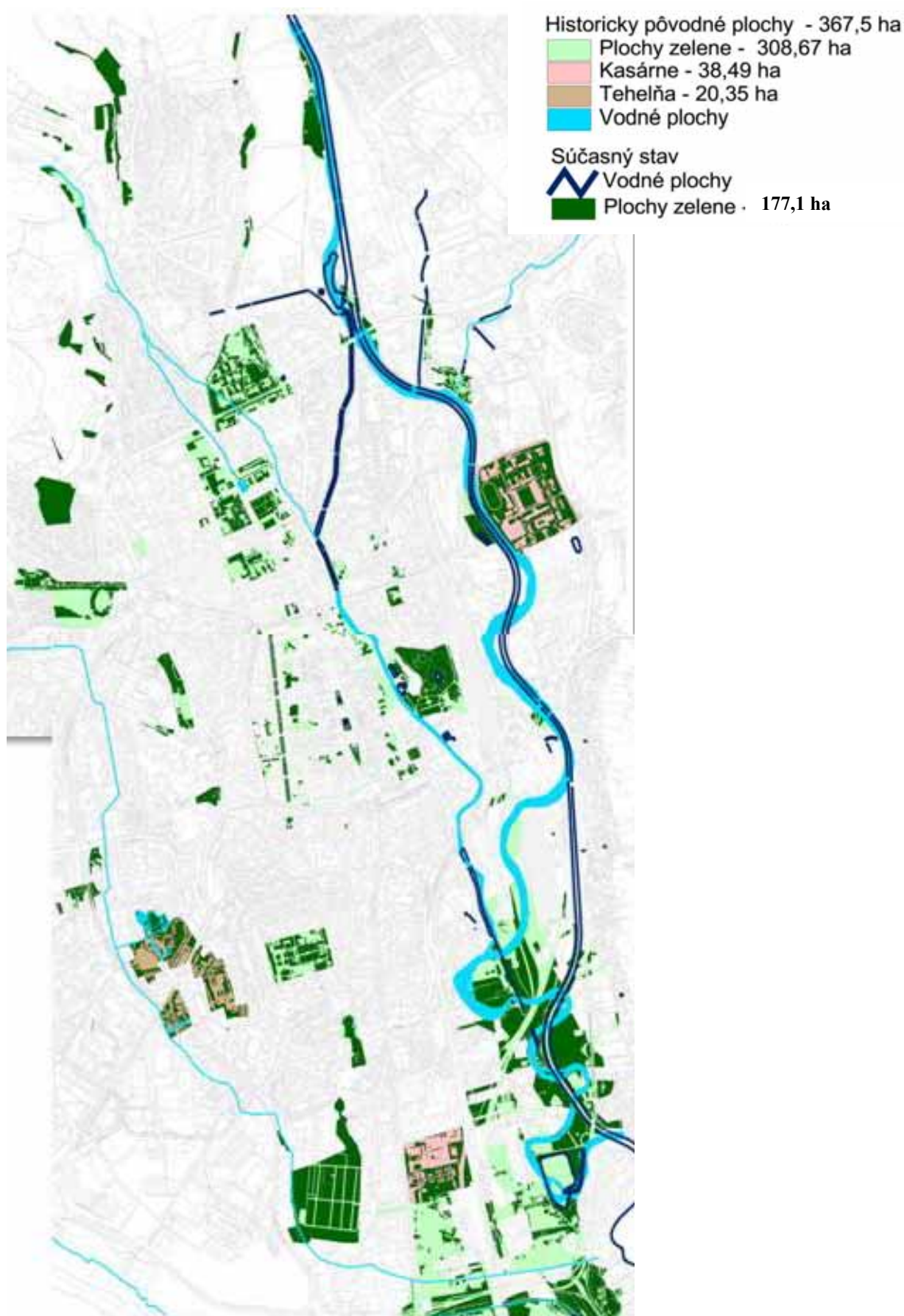
nachádza sa pri MČ Poľov a je to jedno z takmer zaniknutých a na znovuobjavenie čakajúcich miest riešeného územia. Je porepdoklad, že pôvodne sa na Pútnom kopci schádzali pútnici z blízkeho okolia, napr. z Barce i zo Šebastoviec sme viedli tiež cesty. Zrejme v porovnaní s Košickou Kalváriou nemalo toto miesto veľký význam, avšak zachoval sa názov i historicky trsaovaná cesta na tento kopec. V súčasnosti sa na pútnom mieste nachádza žrebčín a výbehy. Napriek tomu je vhodné toto miesto v krajinárskej štúdii podporiť.

Ďalšie historické plochy zelene:

Nasledujúci obrázok dokumentuje zachovanie historických plôch zelene, ktoré mali v štruktúre sídla určitý význam, napr. ako parky, záhrady, cintoríny apod. Vývoj zelene tiež dokumentuje postupnú urbanizáciu územia.

Vyššie uvedené analýzy boli realizované na podklade rôznych máp, rytín, dobových fotiek, zdrojov z internetu (klub Cassovia zozbieral a zverejnil značné množstvo materiálu o vývoji mesta). Použitý k analýzám bol i Geoportál, kde sú uverejnené historické mapy - I., II. a III. vojenské mapovanie. Z pôvodných historických plôch zelene zostalo zachovaných 48%, avšak o ich funkčnom využití a kvalite je potrebné viesť odbornú diskusiu a snažiť sa o záchranu zvyškov. Sú to plochy, ktoré predstavujú naše prírodné a kultúrne dedičstvo.

Príloha č. 5

Ekologicky významné územia

Táto príloha je doplnením textovej časti, kapitola **5.4. - Územný systém ekologickej stability**. RÚSES definuje chránené územia v zmysle Zákona o ochrane prírody a krajiny jednak na regionálnej úrovni a tiež na úrovni Košíc. Nasledujúca tabuľka uvádza zoznam 131 chránených alebo ekologicky významných prvkov prírody.

ID	Druh ochrany	Názov ekologicky významného územia
1	PP - Prírodná pamiatka	Kavečianska stráň
2	CHA - Chránený areál	Košická botanická záhrada
3	PR - Prírodná rezervácia	PR Vysoký vrch
4	CHVU - Chránené vtáčie územie	Chránené vtáčie územie Košická kotlina
5	CHVU - Chránené vtáčie územie	Chránené vtáčie územie Volovské vrchy
6	PP - Prírodná pamiatka	Prírodná pamiatka podhradová-Xerothermná trávnatá lesostep
7	CHA - Chránený areál	Chránený areál Ťtrkovisko Krásna-otvorená vodná hladina
8	CHA - Chránený areál	Hornádsko-toryský sútok
9	GL - Genefondová lokalita	Jahodná-vlhká lúka
10	Ramsarsky dohovor - Mokrad'	Jazierko na hlinisku (Plúvátok)-Vodný biotop
11	GL - Genefondová lokalita	Kamenný hrb - lesný biotop
12	GL - Genefondová lokalita	Kavečany-Pod lazmi-vlhká lúka
13	GL - Genefondová lokalita	Lokalita Na Hore-lesný biotop
14	GL - Genefondová lokalita	Lúka pod Bielou skalou-xerotypný biotop
15	GL - Genefondová lokalita	Mokrú terénnu depresia nad teplárňou
16	GL - Genefondová lokalita	Mokrú terénnu depresia nad teplárňou
17	Ramsarsky dohovor - Mokrad'	Mokrad' medzi Šebastovcami a Barcou
18	GL - Genefondová lokalita	Mŕtve ramená Hornádu pri Jazere-vodný biotop
19	GL - Genefondová lokalita	Mŕtve ramená Hornádu pri Jazere-vodný biotop
20	GL - Genefondová lokalita	Rakytie - Kavečany-xerothermný biotop
21	GL - Genefondová lokalita	Remízka krovina za letiskom-remízka
22	GL - Genefondová lokalita	Remízka krovina za letiskom-remízka
23	GL - Genefondová lokalita	Ťahanovský lom-kameňolom
24	EVS - Ekologicky významné segmenty	Cintorín Rozália
25	EVS - Ekologicky významné segmenty	Cintorín a záhradkárska osada na Rastislavovej ul.
26	EVS - Ekologicky významné segmenty	Sídliisko KVP-časť (ostatné nerealizované)
27	EVS - Ekologicky významné segmenty	Borovicový háj

ID	Druh ochrany	Názov ekologicky významného územia
28	EVS - Ekologicky významné segmenty	Katkin park
29	EVS - Ekologicky významné segmenty	Zuzkin park
30	EVS - Ekologicky významné segmenty	Aničkin park
31	EVS - Ekologicky významné segmenty	Alej na Kalvárii
32	EVS - Ekologicky významné segmenty	Verejná parková zeleň - Sídliisko Luník III.
33	EVS - Ekologicky významné segmenty	Verejná parková zeleň - pri magistráte mesta Košice
34	EVS - Ekologicky významné segmenty	Verejná parková zeleň - Sídliisko Luník IV
35	EVS - Ekologicky významné segmenty	Verejná parková zeleň - Sídliisko Luník VII
36	EVS - Ekologicky významné segmenty	Červení rak Barca-Porast riečnej terasy Myslavského potoka
37	EVS - Ekologicky významné segmenty	Park v Barci
38	EVS - Ekologicky významné segmenty	Sprievodná zeleň Slaneckej cesty - topoľová alej
39	EVS - Ekologicky významné segmenty	Pláž- Nad Jazerom
40	EVS - Ekologicky významné segmenty	Pod Šibeničnou horou
41	EVS - Ekologicky významné segmenty	Fakultná nemocnica L.Pasteura -Rastislavova ulica
42	EVS - Ekologicky významné segmenty	Areál bývalých skladov CO - Kulturpark
43	EVS - Ekologicky významné segmenty	Park Žiškova ulica
44	EVS - Ekologicky významné segmenty	Park Žriedlova ulica
45	EVS - Ekologicky významné segmenty	Líniová zeleň na Štúrovej ulici
46	EVS - Ekologicky významné segmenty	Parčík na Hl. ulici
47	EVS - Ekologicky významné segmenty	Parčík pri divadle
48	EVS - Ekologicky významné segmenty	Park Slobody - pri Michalskej kaplnke
49	EVS - Ekologicky významné segmenty	Areál bývalej Detskej nemocnice na Moyzesovej ul.
50	EVS - Ekologicky významné segmenty	Stromová alej - Moyzesova ulica
51	EVS - Ekologicky významné segmenty	Komenského park
52	EVS - Ekologicky významné segmenty	Park pred poliklinikou Sever
53	EVS - Ekologicky významné segmenty	Angelínium
54	EVS - Ekologicky významné segmenty	Plocha zelene pred reštauráciou Šport - na Komenského ulici
55	EVS - Ekologicky významné segmenty	Mestský park
56	EVS - Ekologicky významné segmenty	Drevený trh - parčík
57	EVS - Ekologicky významné segmenty	Obojstranná alej na Masarykovej ulici
58	EVS - Ekologicky významné segmenty	Areál leteckej fakulty TU na Prešovskej ceste
59	EVS - Ekologicky významné segmenty	Zeleň na svahoch "Pod Furčou"
60	EVS - Ekologicky významné segmenty	Zeleň sídliska Watsonova (Pod Rozáliou)
61	EVS - Ekologicky významné segmenty	Parková zeleň sídliska Mier
62	EVS - Ekologicky významné segmenty	Parková zeleň v areáli UVL
63	EVS - Ekologicky významné segmenty	Parková zeleň pri Štadióne Lokomotívy
64	EVS - Ekologicky významné segmenty	Prírodný park Anička
65	EVS - Ekologicky významné segmenty	Barokový kaštieľ s parkom v Šaci - na Buzinke
66	EVS - Ekologicky významné segmenty	Prírodný park pri klasicistickom kaštieli v Šaci
67	EVS - Ekologicky významné segmenty	Porasty pagaštanov bývalých kasárníach-ul.J.Bačika
68	EVS - Ekologicky významné segmenty	Park Obrancov mieru - porasty
69	EVS - Ekologicky významné segmenty	Záhrada pri budove VZP
70	EVS - Ekologicky významné segmenty	Parčík pred prijímacou budovou letiska
71	EVS - Ekologicky významné segmenty	Rekultivovaná halda po ťažbe magnezitu - Bankov

ID	Druh ochrany	Názov ekologicky významného územia
72	EVS - Ekologicky významné segmenty	Židovský cintorín
73	EVS - Ekologicky významné segmenty	Izol.zeleň medzi priem.areálmi-Magnezitárska-Amerericá trieda.
74	Ramsarsky dohovor - Mokrad'	Čivikotin háj (Hutky)
75	Ramsarsky dohovor - Mokrad'	Čičky
76	Ramsarsky dohovor - Mokrad'	Poľov - vodná nádrž a brehové porasty
77	EVS - Ekologicky významné segmenty	Južná trieda - Požiarnická ulica
78	CH strom - Chránený strom	Ginko biloba - Masarykova ul.
79	CH strom - Chránený strom	Fraxinus excelsior - Angelínium
80	CH strom - Chránený strom	Platanus hispanica - areál veteriny
81	CH strom - Chránený strom	Platanus hispanica - areál veteriny
82	CH strom - Chránený strom	Platanus hispanica - areál veteriny
83	CH strom - Chránený strom	Populus alba-Mestský park
84	CH strom - Chránený strom	Sophora japonica-Kostlivého ul.
85	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
86	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
87	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
88	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
89	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
90	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
91	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
92	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
93	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
94	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
95	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
96	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
97	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
98	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
99	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
100	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
101	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
102	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
103	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
104	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
105	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
106	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
107	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
108	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
109	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
110	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
111	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
112	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
113	CH strom - Chránený strom	Taxus baccata-Švajčiarske tisy, park Barca
114	CHP - Legislatívne chránená pôda	Pôda bonity-I

ID	Druh ochrany	Názov ekologicky významného územia
115	EVS - Ekologicky významné segmenty	Lesný komplex Jahodná
116	EVS - Ekologicky významné segmenty	Lesný komplex Jahodná
117	EVS - Ekologicky významné segmenty	Lesný komplex JZ pod Valalským
118	EVS - Ekologicky významné segmenty	Lesný komplex SV nad Alpinkou - Verčová
119	EVS - Ekologicky významné segmenty	Údolie Hornádu pri Ťahanovciach
120	EVS - Ekologicky významné segmenty	Mŕtve rameno Hornádu pri skladoch STV
121	EVS - Ekologicky významné segmenty	Horný Bankov
122	EVS - Ekologicky významné segmenty	napojenie Rači potok
123	EVS - Ekologicky významné segmenty	Lesný komplex Lorinčík, k.ú. Lorinčík, Pereš, Myslava
124	EVS - Ekologicky významné segmenty	Lesný komplex Lorinčík, k.ú. Lorinčík, Pereš, Myslava
125	EVS - Ekologicky významné segmenty	Brehový porast Poľovského potoka
126	EVS - Ekologicky významné segmenty	Prostredné tably, Poľov
127	EVS - Ekologicky významné segmenty	Brehové porasty Idianského potoka
128	EVS - Ekologicky významné segmenty	Topoľový les pod Šacou - vysadený ochranný les USS
129	EVS - Ekologicky významné segmenty	Fragment lesov v údolnej depresii - Bojarky
130	EVS - Ekologicky významné segmenty	Žobrák - agátový lesík
131	EVS - Ekologicky významné segmenty	Záhrady za Mestskými hradbami
	PP - Prírodná pamiatka	Andrejova jaskyňa I.
	PP - Prírodná pamiatka	Andrejova jaskyňa II.
	PP - Prírodná pamiatka	Kavečianska jaskyňa
	PP - Prírodná pamiatka	Smetisko
	PP - Prírodná pamiatka	Priepasť v Kavečanoch

Príloha č. 6

Jestvujúce aleje v zastavanom území mesta

Táto príloha uvádza zoznam zistených a hodnotených alejí v rámci zastavaného územia mesta Košice. Aleje je potrebné vnímať ako dôležitý prvok systému sídelnej zelene, pretože majú funkciu nie len estetickú, ale prioritne funkciu hygienickú, mikroklimatickú a ekostabilizačnú. Historické aleje sú mimoriadne cenné, pretože stromy sú veľmi citlivé na podmienky stanoviska, rýchlo podliehajú negatívnym vplyvom a v zlých podmienkach sa im rapídne znižuje životnosť. Historické aleje je preto chrániť i legislatívne, prípadne na lokálnej úrovni. Kvalitná údržba stromov v alejách je skôr vzácnosťou, ako pravidlom.

Vysvetlivky:

JD – alej jednodruhová, zostavená z jedného druhu drevín

VD – alej viacdruhová, komponovaná z viacerých druhov drevín

L - alej zostavená z druhov drevín listnatých

I - alej zostavená z druhov drevín ihličnatých

Dlhovekosť 1 – alej zostavená zo stromov krátkovekých so životnosťou do 100 rokov

Dlhovekosť 2 – alej zostavená zo stromov strednevekých so životnosťou do 200 rokov

Dlhovekosť 3 – alej zostavená zo stromov dlhovekých so životnosťou nad 200 rokov

Kompaktnosť K – alej kompaktná

Kompaktnosť M – alej medzernatá

Kompaktnosť D – alej výrazne delená

Stupeň poškodenia 0 – stromy mladé, zdravé

Stupeň poškodenia 1 – stromy s ojedinelými a nezávažnými defektmi

Stupeň poškodenia 2 – stromy s priemernou kvalitou, vyžadujú sa udržiavacie zásahy

Stupeň poškodenia 3 – stromy výrazne poškodené, vyžadujú sa revitalizačné zásahy

Stupeň poškodenia 4 – potreba okamžitého zásahu – na udržanie je potreba alej revitalizovať, alebo pri veľmi zlom stave zväziť i výrub a obnovu aleje.

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
1		JD	L	2	K	do 50	1	5	74
2	<i>Prunus serrulata</i> "Kanzan"	JD	L	3	K	do 50	1	5	151
3	<i>Carpinus betulus</i> "Fastigiata"	JD	L	3	K	do 20	2	5	74
4	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	5	127
5	<i>Prunus fruticosa</i> "Globosa"	JD	L	3	K	do 20	1	5	35
6	<i>Prunus fruticosa</i> "Globosa"	JD	L	3	K	do 20	1	5	203
7	<i>Prunus fruticosa</i> "Globosa"	JD	L	3	K	do 20	1	5	47
8	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	2	5	74
9	<i>Tilia sp.</i> , <i>Gledicia triacantos</i>	VD	L	1,2,	K	do 80	2	5	175
10	<i>Acer sp.</i> , <i>Tilia sp.</i>	VD	L	1,1,	K	do 80	3	5	78
11	<i>Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	2	K	do 80	4	5	93
12	<i>Prunus fruticosa</i> "Globosa"	JD	L	3	K	do 50	1	5	126
13	<i>Acer platanoides</i> "Globosum"	JD	L	2	K	do 50	1	5	106
14	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	5	96
15	<i>Acer platanoides</i> "Globosum"	JD	L	2	K	do 50	3	5	116
16	<i>Picea pungens</i>	JD	I	2	K	do 80	2	5	101
17	<i>Catalpa bignonioides</i> "Globosa"	JD	L	3	K	do 80	3	5	102
18	<i>Robinia pseudoacacia</i> "Globosa"	JD	L	3	K	do 80	2	5	93
19	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	3	5	269
20	<i>Tilia sp.</i> , <i>Acer sp.</i>	VD	L	1,1,	K	zmiešaný	4	5	3116
21	<i>Prunus fruticosa</i> "Globosa"	JD	L	3	K	do 50	2	5	352
22	<i>Ailanthus altissima</i> , <i>Tilia sp.</i>	VD	L	3,1,	M	do 80	3	5	470
23	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	4	5	341

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
24	<i>Acer platanoides</i> "Globosum"	JD	L	2	K	do 50	1	5	151
25	<i>Tilia x europaea</i> "Pallida", <i>Fraxinus excelsior</i> 'Globosa'	VD	L	2,3,	K	do 80	2	5	507
26	<i>Acer platanoides</i> "Globosum", <i>Acer sp.</i>	VD	L	2,1,	M	do 80	2	5	173
27	<i>Prunus serrulata</i> "Kanzan"	JD	L	3	K	do 50	1	5	137
28	<i>Acer negundo</i> "Variegatum"	JD	L	3	K	do 50	1	5	260
29	<i>Populus nigra</i> "Italica"	JD	L	3	M	do 80	3	3	256
30	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	5	119
31	<i>Aesculus hippocastanum</i> , <i>Platanus sp.</i>	VD	L	2,1,	K	zmiešaný	2	3	377
32	<i>Aesculus hippocastanum</i> , <i>Platanus sp.</i>	VD	L	2	K	zmiešaný	2	3	331
33	<i>Populus nigra</i> "Italica"	JD	L	3	K	do 80	3	3	280
34	<i>Acer sp.</i> , <i>Populus sp.</i> , <i>Aesculus hippocastanea</i>	VD	L	1,2,2,	K	zmiešaný	2	3	1306
35	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	4	5	87
36	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	M	do 50	4	5	92
37	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 80	3	5	105
38	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	5	213
39	<i>Acer sp.</i> , <i>Fraxinus</i>	VD	L	1,2,	K	zmiešaný	3	5	134
40	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	M	do 50	2	5	73
41	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	5	101
42	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	5	145
43	<i>Acer sp.</i> , <i>Acer negundo</i>	VD	L	1,3,	K	do 80	3	5	123
44	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	3	5	67
45	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	M	do 50	3	5	49
46	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	4	5	58
47	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	3	5	110
48	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	3	239
49	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	3	164
50	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	3	163
51	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	nad 80	2	3	474
52	<i>Tilia cordata</i>	JD	L	1	K	do 50	1	4	167
53	<i>Catalpa bignonioides</i>	JD	L	2	K	do 20	2	4	63

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
54	<i>Catalpa bignonioides</i>	JD	L	2	M	do 50	2	4	77
55	<i>Aesculus parviflora</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> , <i>Tilia sp.</i>	VD	L	3,2,1,	M	zmiešaný	1	4	62
56	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	2	4	34
57	<i>Tilia cordata</i>	JD	L	1	K	do 20	2	4	88
58	<i>Acer tataricum</i>	JD	L	3	K	do 50	2	4	168
59	<i>Pinus nigra</i>	JD	I	2	D	nad 80	1	4	23
60	<i>Pinus nigra</i> , <i>Fraxinus excelsior</i>	VD	Z	2,2,	K	do 50	0	4	44
61	<i>Tilia cordata</i>	JD	L	1	M	do 20	2	4	19
62	<i>Tilia cordata</i> , <i>Robinia pseudoacacia</i> , <i>Sorbus aucuparia</i>	VD	L	1,2,3,	M	do 50	1	4	152
63	<i>Tilia cordata</i>	JD	L	1	K	do 50	1	4	83
64	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	0	4	20
65	<i>Tilia cordata</i>	JD	L	1	K	do 50	0	4	68
66	<i>Tilia cordata</i> , <i>Platanus sp.</i> , <i>Acer platanoides</i> , <i>Populus nigra</i> , <i>Larix decidua</i> , <i>Catalpa bignonioides</i>	VD	Z	1,1,1, 2,2,2,	K	do 20	0	4	80
67	<i>Picea pungens</i> , <i>Acer platanoides</i>	VD	Z	2,2,	M	do 20	1	4	146
68	<i>Populus nigra</i> "Italica"	JD	L	3	M	do 20	2	4	97
69	<i>Populus nigra</i> "Italica"	JD	L	3	K	do 50	2	4	29
70	<i>Populus nigra</i> "Italica"	JD	L	3	K	do 50	2	4	27
71	<i>Pinus nigra</i>	JD	I	2	D	do 50	1	4	19
72	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	5	107
73	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	5	302
74	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	5	140
75	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	5	422
76	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	5	133
77	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	M	zmiešaný	3	5	114
78	<i>Acer sp.</i> , <i>Fraxinus</i>	VD	L	1,2,	K	do 50	1	3	188
79	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	3	165
80	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	2	3	125
81	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	3	93
82	<i>Populus nigra</i>	JD	L	2	M	do 80	3	3	816
83	<i>Betula pendula</i> , <i>Acer sp.</i>	VD	L	3,1,	M	do 80	3	6	996
84	<i>Populus nigra</i>	JD	L	2	K	do 80	3	6	264

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
85	<i>Prunus cerasifera</i> "Nigra"	JD	L	3	K	do 50	1	6	137
86	<i>Tilia sp.</i> , <i>Acer sp.</i>	VD	L	1,1,	M	do 80	3	5	954
87	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	4	5	135
88	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	4	5	163
89	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	4	5	184
90	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	4	5	170
91	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	3	5	88
92	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	2	5	97
93	<i>Tilia cordata</i> , <i>Platanus sp.</i> , <i>Fraxinus sp.</i> , <i>Acer sp.</i>	VD	L	1,1,2,1,	K	do 50	1	3	677
94	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 20	1	20	148
95	<i>Pinus sp.</i> , <i>Picea sp.</i>	VD	I	2	K	do 80	1	20	222
96	<i>Catalpa bignonioides</i>	JD	L	2	K	do 50	2	20	42
97	<i>Populus nigra</i> "Italica"	JD	L	3	K	do 80	3	20	370
98	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	20	85
99	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 20	1	20	129
100	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	20	47
101	<i>Robinia pseudoacacia</i>	JD	L	2	K	do 50	2	20	86
102	<i>Prunus serrulata</i> "Kanzan"	JD	L	3	K	do 50	1	20	110
103	<i>Acer sp.</i> , <i>Acer negundo</i> , <i>Tilia sp.</i>	VD	L	1,3,1,	K	do 50	2	20	107
104	<i>Acer sp.</i> , <i>Tilia sp.</i>	VD	L	1,1,	K	do 50	1	20	246
105	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	20	396
106	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	20	129
107	<i>Populus nigra</i> "Italica"	JD	L	3	M	do 80	3	20	431
108	<i>Acer negundo</i> , <i>Populus sp.</i> , <i>Acer sp.</i>	VD	L	3,3,1	K	do 50	2	20	80
109	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	2	20	90
110	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	1	20	189
111	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	20	203
112	<i>Tilia sp.</i> , <i>Pinus sp.</i>	VD	Z		K	do 50	1	20	205
113	<i>Populus nigra</i> "Italica"	JD	L	3	M	do 80	3	20	1048
114	<i>Betula pendula</i>	JD	L	3	K	do 80	1	20	95
115	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	M	do 50	2	20	683
116	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	20	476
117	<i>Populus sp.</i> , <i>Acer sp.</i>	VD	L	3,1,	M	do 80	3	20	235
118	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	20	129
119	<i>Populus sp.</i> , <i>Acer sp.</i>	VD	L	3,1,	M	do 80	3	20	185

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
120	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	20	325
121	<i>Populus nigra "Italica"</i>	JD	L	3	M	do 80	3	20	2712
122	<i>Acer sp., Tilia sp., Fraxinus sp.</i>	VD	L	1,1,2,	K	do 50	2	20	874
123	<i>Populus nigra "Italica"</i>	JD	L	3	K	do 50	2	18	77
124	<i>Prunus serrulata "Kanzan"</i>	JD	L	3	K	do 20	1	18	176
125	<i>Prunus serrulata "Kanzan"</i>	JD	L	3	K	do 50	3	18	490
126	<i>Prunus serrulata "Kanzan"</i>	JD	L	3	K	do 50	2	18	204
127	<i>Populus nigra</i>	JD	L	2	K	do 80	3	18	175
128	<i>Prunus serrulata "Kanzan"</i>	JD	L	3	M	do 50	1	18	3921
129	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	130
130	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	119
131	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	3	18	44
132	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	3	18	44
133	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	50
134	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	61
135	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	62
136	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	43
137	<i>Picea abies</i>	JD	I	2	K	do 50	2	18	150
138	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	50
139	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	2	18	106
140	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	2	18	78
141	<i>Acer negundo, Tilia cordata</i>	VD	L	3,1	K	do 50	2	18	111
142	<i>Acer negundo, Tilia cordata</i>	VD	L	3,1	K	zmiešaný	2	18	152
143	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 20	1	18	205
144	<i>Tilia sp., Betula pendula, Acer sp.</i>	VD	L	1,3,1,	M	do 50	2	18	217
145	<i>Populus nigra "Italica"</i>	JD	L	3	M	do 50	3	18	221
146	<i>Populus sp., Fraxinus sp., Acer sp.</i>	VD	L	3,2,1,	M	do 50	3	18	277
147	<i>Robinia pseudoacacia</i>	JD	L	2	K	do 20	1	18	91
148	<i>Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	2	K	do 20	1	18	121
149	<i>Acer platanoides "Globosum"</i>	JD	L	2	K	do 20	1	18	124
150	<i>Acer sp., Robinia pseudoacacia</i>	VD	L	1,3,	K	do 20	1	18	403

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
	"Globosum"								
151	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	2	18	154
152	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	2	18	150
153	<i>Prunus fruticosa</i> "Globosa"	JD	L	3	M	do 50	1	18	763
154	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	M	do 50	4	18	692
155	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	M	do 50	4	18	614
156	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	M	do 50	1	18	80
157	<i>Prunus sp.</i> , <i>Acer sp.</i>	VD	L	3,1,	K	do 50	1	18	240
158	<i>Corylus colurna</i>	JD	L	3	K	do 50	1	18	76
159	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	2	18	51
160	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	18	77
161	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	18	132
162	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	281
163	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	286
164	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	208
165	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	203
166	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	161
167	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	155
168	<i>Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	2	K	nad 80	3	18	197
169	<i>Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	2	K	nad 80	3	18	199
170	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	158
171	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	159
172	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	197
173	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	198
174	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	159
175	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	161
176	<i>Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	2	K	nad 80	3	18	195
177	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	80
178	<i>Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	2	K	nad 80	3	18	156
179	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	155
180	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	3	18	206
181	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	202
182	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	162
183	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	66
184	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	65

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
185	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	166
186	<i>Acer sp., Robinia pseudoacacia, Tilia sp.</i>	VD	L	1,2,1,	M	do 80	3	18	297
187	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	3	18	305
188	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	3	18	270
189	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	3	18	163
190	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	66
191	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	71
192	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	66
193	<i>Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	2	K	nad 80	3	18	322
194	<i>Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	2	K	nad 80	3	18	322
195	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	nad 80	3	18	305
196	<i>Tilia sp. Acer sp.</i>	VD	L	1,1,	M	do 80	3	18	195
197	<i>Prunus serrulata "Kanzan"</i>	JD	L	3	K	do 50	1	18	136
198	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 50	1	18	88
199	<i>Fraxinus excelsior 'Globosa'</i>	JD	L	3	K	do 50	1	18	143
200	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	18	102
201	<i>Ailanthus altissima</i>	JD	L	3	M	do 50	3	18	186
202	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 50	2	18	204
203	<i>Prunus sp., Fraxinus sp., Acer sp., Tilia sp.</i>	VD	L	3,2,1, 1,	K	do 50	1	18	416
204	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	18	118
205	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	18	131
206	<i>Pinus nigra</i>	JD	I	2	K	do 50	1	18	119
207	<i>Betula pendula</i>	JD	L	3	K	do 50	2	18	37
208	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	2	17	295
209	<i>Populus sp., Picea sp., Betula pendula</i>	VD	L	3,2,3	K	do 50	2	17	139
210	<i>Prunus sp.</i>	VD	L	3	K	do 50	3	17	98
211	<i>Tilia sp.</i>	VD	L	1	K	do 50	1	17	139
212	<i>Tilia sp.</i>	VD	L	1	M	do 50	1	17	58
213	<i>Pinus nigra</i>	JD	I	2	K	do 50	1	18	93
214	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	2	18	80
215	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	18	98
216	<i>Picea pungens</i>	JD	I	2	K	do 50	1	18	202
217	<i>Pinus sp., Picea pungens</i>	VD	I	2	K	do 20	1	18	65

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
218	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	3	18	120
219	<i>Prunus sp., Acer sp., Ailanthus altissima</i>	VD	L	3,1,3,	K	do 50	1	5	126
220	<i>Ailanthus altissima</i>	JD	L	3	M	do 50	2	5	99
221	<i>Ailanthus altissima</i>	JD	L	3	K	do 50	2	5	162
222	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	2	3	231
223	<i>Sorbus sp., Acer sp.</i>	VD	L	3,1,	K	zmiešaný	2	3	370
224	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	M	do 50	2	3	94
225	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	3	275
226	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	zmiešaný	2	3	335
227	<i>Prunus fruticosa "Globosa", Acer negundo</i>	VD	L	3,3,	K	zmiešaný	2	3	414
228	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	M	do 50	3	3	168
229	<i>Pinus sp., Picea sp.</i>	VD	I	2	K	do 50	2	3	65
230	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	M	do 50	3	3	171
231	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	M	do 50	2	3	691
232	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	M	do 50	4	3	453
233	<i>Acer sp., Tilia sp., Fraxinus sp.</i>	VD	L	1,1,2,	K	zmiešaný	2	3	1486
234	<i>Tilia sp., Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	1,2,	M	nad 80	3	3	742
235	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	M	do 50	2	15	81
236	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 50	1	15	159
237	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 50	1	15	230
238	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 50	1	15	36
239	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 50	1	15	48
240	<i>Tilia sp., Acer sp.</i>	VD	L	1,1,	K	do 50	2	15	61
241	<i>Tilia sp., Acer sp.</i>	VD	L	1,1,	K	do 50	1	15	134
242	<i>Acer negundo, Tilia sp., Fraxinus sp., Acer sp.</i>	VD	L	3,1,2, 1	K	do 50	1	15	209
243	<i>Acer sp., Acer negundo</i>	VD	L	1,3,	M	do 50	2	15	132
244	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	M	do 20	1	15	80
245	<i>Fraxinus sp., Platanus sp., Acer sp.,</i>	VD	L	2,1,1,	M	do 50	2	15	259
246	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 50	1	15	132
247	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	M	do 50	2	16	206
248	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	15	186
249	<i>Acer sp., Tilia sp., Platanus</i>	VD	L	1,1,1, 2,	K	do 50	1	15	407

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
	sp., <i>Fraxinus excelsior</i>								
250	<i>Tilia sp.</i> , <i>Acer sp.</i>	VD	L	1,1,	M	do 20	2	15	54
251	<i>Tilia sp.</i> , <i>Acer sp.</i>	VD	L	1,1,	K	do 20	2	15	103
252	<i>Populus simonii</i>	JD	L	3	K	do 50	2	15	253
253	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 20	1	15	51
254	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 20	1	15	127
255	<i>Betula pendula</i>	JD	L	3	K	do 50	2	15	361
256	<i>Acer sacharinum</i>	JD	L	2	K	do 50	1	15	61
257	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	15	401
258	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	15	127
259	<i>Acer platanoides</i>	JD	L	1	K	do 50	1	15	165
260	<i>Populus nigra "Italica"</i>	JD	L	3	K	do 50	2	15	130
261	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	15	128
262	<i>Populus simonii</i>	JD	L	3	M	do 50	2	15	147
263	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 20	1	15	169
264	<i>Sorbus sp.</i>	JD	L	3	K	do 50	3	16	287
265	<i>Tilia sp.</i> , <i>Fraxinus sp.</i>	VD	L	1,2,	M	do 50	4	16	188
266	<i>Populus nigra</i>	JD	L	2	K	do 50	3	16	117
267	<i>Populus nigra "Italica"</i>	JD	L	3	M	do 50	3	16	152
268	<i>Juglans regia</i>	JD	L	2	K	do 50	2	17	145
269	<i>Acer platanoides</i>	JD	L	1	K	do 50	1	13	105
270	<i>Prunus serrulata "Kanzan"</i>	JD	L	3	K	do 50	2	13	175
271	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	3	13	311
272	<i>Fraxinus excelsior 'Globosa'</i>	JD	L	3	K	do 20	1	9	40
273	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	9	38
274	<i>Populus nigra</i>	JD	L	2	K	do 80	3	22	258
275	? <i>Listnaty</i>	VD	L		K	do 50	1	22	79
276	<i>Betula pendula</i>	JD	L	3	M	do 50	1	22	85
277	<i>Acer platanoides</i>	JD	L	1	K	do 20	1	16	226
278	<i>Acer platanoides</i>	JD	L	1	K	do 20	1	16	122
279	<i>Tilia sp.</i> , <i>Prunus sp.</i> , <i>Acer sp.</i> , <i>Picea sp.</i>	VD	Z	1,3,1,2,	M	do 80	3	16	272
280	<i>Acer sp.</i> , <i>Tilia sp.</i> , <i>Fraxinus sp.</i>	VD	L	1,1,2,	K	do 50	1	15	276
281	<i>Tilia cordata</i> , <i>Acer sp.</i> , <i>Fraxinus sp.</i> , <i>Acer negundo</i>	VD	L	1,1,2,3,	K	do 50	1	15	432

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
282	<i>Aesculus hippocastanum</i> , <i>Tilia sp.</i>	VD	L	2,1,	K	do 50	1	15	87
283	<i>Acer pseudoplatanus</i>	JD	L	1	K	do 80	3	17	440
284	<i>Tilia cordata</i>	JD	L	1	K	do 50	2	17	46
285	<i>Picea pungens</i>	JD	I	2	M	do 50	3	17	282
286	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	13	59
287	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	13	59
288	<i>Acer platanoides</i>	JD	L	1	K	do 50	1	13	60
289	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	13	38
290	<i>Populus nigra</i>	JD	L	2	K	do 80	3	13	83
291	<i>Acer platanoides</i>	JD	L	1	K	do 50	1	13	48
292	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	13	33
293	<i>Fraxinus excelsior</i> 'Globosa', <i>Prunus serrulata</i> "Kanzan"	VD	L	2,3,	K	do 50	1	13	98
294	<i>Fraxinus excelsior</i> 'Globosa'	JD	L	3	K	do 50	1	13	76
295	<i>Robinia pseudoacacia</i>	JD	L	2	M	do 50	3	13	125
296	<i>Acer sp.</i> , <i>Robinia pseudoacacia</i> , <i>Betula pendula</i>	VD	L	1,2,3,	M	do 50	3	13	145
297	<i>Acer platanoides</i> "Globosum"	JD	L	2	K	do 50	2	13	60
298	<i>Picea pungens</i>	JD	I	2	M	do 50	3	13	120
299	<i>Tilia sp.</i> , <i>Acer sp.</i> , <i>Picea sp.</i>	VD	Z	1,1,2,	K	do 50	1	13	243
300	<i>Pinus nigra</i>	JD	I	2	K	do 50	2	6	70
301	<i>Betula pendula</i>	JD	L	3	K	do 50	2	3	43
302	<i>Acer sp.</i> , <i>Tilia sp.</i> , <i>Fraxinus sp.</i>	VD	L	1,1,2,	K	do 50	2	3	629
303	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	3	179
304	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	2	5	94
305	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	4	5	90
306	<i>Carpinus betulus</i> "Columnaris", <i>Acer sp.</i>	VD	L	3,1,	K	zmiešaný	2	5	119
307	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	M	do 80	4	5	126
308	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	M	do 80	4	5	106
309	<i>Acer sp.</i> , <i>Acer negundo</i>	VD	L	1,3,	K	do 80	3	5	102
310	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	2	3	131
311	<i>Populus sp.</i>	JD	L	2	M	do 80	3	3	89
312	<i>Prunus serrulata</i>	JD	L	3	M	do 50	1	18	78

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
	"Kanzan"								
313	<i>Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	2	K	do 80	2	18	74
314	<i>Acer sp., Tilia sp.</i>	VD	L	1,1,	M	do 50	3	18	225
315	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	4	18	63
316	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 50	2	18	138
317	<i>Prunus fruticosa</i> "Globosa"	JD	L	3	K	do 50	1	18	68
318	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	M	do 50	3	18	226
319	<i>Robinia pseudoacacia</i> "Globosa"	JD	L	3	M	do 50	2	18	366
320	<i>Acer sp., Fraxinus sp., Betula pendula</i>	VD	L	1,2,3,	K	do 50	2	18	126
321	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	89
322	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	89
323	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 50	4	18	128
324	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	3	18	44
325	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	3	18	55
326	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	3	18	135
327	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	3	18	148
328	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 80	3	18	73
329	<i>Acer sp., Tilia sp.</i>	VD	L	1,1,	K	do 20	1	18	228
330	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 50	2	18	501
331	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	zmiešaný	2	18	545
332	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	1	18	191
333	<i>Populus sp., Acer sp., Tilia sp.</i>	VD	L	2,1,1,	K	do 50	2	18	285
334	<i>Quercus sp., Acer sp., Tilia sp.</i>	VD	L	1,1,1,	M	do 50	2	18	245
335	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	18	112
336	<i>Acer sp., Robinia pseudoacacia</i> "Globosum"	VD	L	1,3,	K	do 20	1	18	184
337	<i>Betula pendula, Pinus sp.</i>	VD	Z	3,2,	K	do 50	2	18	176
338	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	18	100
339	<i>Acer platanoides</i> "Globosum"	JD	L	2	K	do 20	1	18	270
340	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 20	1	18	236
341	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	M	do 80	3	5	143
342	<i>Tilia sp., Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	1,2,	M	do 80	3	5	244

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
343	<i>Salix sp.</i>	JD	L	3	K	do 50	1	3	132
344	<i>Populus nigra</i>	JD	L	2	M	do 50	3	4	109
345	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	2	14	163
346	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	2	14	276
347	<i>Pinus nigra</i>	JD	I	2	K	do 20	0	14	62
348	<i>Acer negundo, Tilia cordata</i>	VD	L	3,1	M	do 50	3	14	144
349	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	M	do 50	2	14	169
350	<i>Acer pseudoplatanus</i>	JD	L	1	K	do 50	1	14	75
351	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	2	14	85
352	<i>Acer sp., Populus</i>	VD	L	1,2,	K	do 50	3	14	60
353	<i>Prunus sp.</i>	JD	L	3	M	do 20	1	14	228
354	<i>Platanus sp., Pinus sp.</i>	VD	Z	1,2,	K	do 50	1	14	52
355	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	M	do 50	1	14	305
356	<i>Prunus sp.</i>	JD	L	3	K	do 20	0	14	146
357	<i>Prunus sp.</i>	JD	L	3	K	do 20	0	14	60
358	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	2	14	158
359	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	1	14	158
360	<i>Populus sp.</i>	JD	L	2	K	do 50	3	14	70
361	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	2	14	148
362	<i>Acer sp., Thuja sp., Robinia pseudoacacia</i>	VD	L	1,3,2,	K	do 50	1	14	142
363	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	M	do 20	2	14	106
364	<i>Picea sp., Acer negundo, Pinus nigra</i>	VD	Z	2,1,2,	M	do 50	2	14	310
365	<i>Picea sp.</i>	JD	Z	2	K	do 20	2	14	51
366	<i>Acer sacharinum</i>	JD	L	2	K	do 20	1	14	142
367	<i>Acer sacharinum, Sorbus sp.</i>	VD	L	2,3,	K	do 20	1	14	193
368	<i>Tilia sp., Prunus sp., Picea sp.</i>	VD	Z	1,3,2,	K	do 20	1	14	88
369	<i>Acer sacharinum</i>	JD	L	2	K	do 20	0	14	51
370	<i>Picea sp., Aesculus hippocastanum, Catalpa bignonioides</i>	VD	Z	2,2,2,	K	do 20	1	14	85
371	<i>Coleuteria paniculata</i>	JD	L	?	K	do 20	0	14	64
372	<i>Picea sp.</i>	JD	Z	2	K	do 20	1	14	33
373	<i>Acer sacharinum</i>	JD	L	2	K	do 20	0	14	35
374	<i>Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	2	K	do 20	0	14	51

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
375	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 20	0	14	20
376	<i>Acer sacharinum</i>	JD	L	2	K	do 20	0	14	31
377	<i>Acer sacharinum</i>	JD	L	2	K	do 20	0	14	36
378	<i>Populus nigra</i>	JD	L	2	M	do 50	3	14	265
379	<i>Picea sp., Acer negundo, Acer sp.</i>	VD	Z	2,1,1,	K	do 50	2	14	129
380	<i>Tilia sp., Pinus sp.</i>	VD	Z	1,2,	K	do 50	1	14	93
381	<i>Prunus sp., Acer sp.</i>	VD	L	3,1,	K	do 20	1	14	103
382	<i>Acer sp., Populus nigra "Italica"</i>	VD	L	1,3,	M	do 20	1	14	214
383	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	2	14	94
384	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	M	do 50	4	14	520
385	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	M	do 50	4	14	414
386	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	14	56
387	<i>Sorbus sp.</i>	JD	L	3	K	do 20	1	14	355
388	<i>Sorbus sp.</i>	JD	L	3	K	do 20	1	14	65
389	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 20	1	14	151
390	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	14	80
391	<i>Prunus cerasifera "Nigra"</i>	JD	L	3	K	do 20	0	14	147
392	<i>Prunus cerasifera "Nigra"</i>	JD	L	3	K	do 20	0	14	140
393	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 20	3	14	425
394	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	4	14	405
395	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	14	51
396	<i>Thuja sp.</i>	JD	I	3	M	do 20	1	14	30
397	<i>Pinus nigra</i>	JD	I	2	K	do 20	1	14	183
398	<i>Pinus sp., Fraxinus sp.</i>	VD	Z	2,2,	K	do 50	3	14	113
399	<i>Prunus sp.</i>	JD	L	3	K	do 20	1	14	131
400	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	14	99
401	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	14	56
402	<i>Eleagnus angustifolia</i>	JD	L	3	K	do 20	2	14	91
403	<i>Prunus cerasifera "Nigra"</i>	JD	L	3	M	do 20	1	14	169
404	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	3	14	391
405	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	2	14	71
406	<i>Populus nigra "Italica"</i>	JD	L	3	K	do 50	3	14	167
407	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 50	2	14	163
408	<i>Prunus sp.</i>	JD	L	3	M	do 50	3	14	233
409	<i>Picea sp., Pinus sylvestris</i>	VD	I	2	K	do 50	1	14	79

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
410	<i>Pinus sp.</i>	JD	I	2	K	do 20	1	14	74
411	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 20	1	9	77
412	<i>Acer sp., Sorbus sp.</i>	VD	L	1,3,	M	do 20	1	14	1443
413	<i>Thuja sp.</i>	JD	I	3	K	do 50	1	14	52
414	<i>Picea pungens</i>	JD	I	2	K	do 50	1	14	43
415	<i>Picea sp., Pinus sp.</i>	VD	I	2	K	do 50	1	14	64
416	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	14	45
417	<i>Pinus sp., Picea sp., Tilia sp.</i>	VD	Z	2,2,1,	K	do 20	1	14	108
418	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	4	14	210
419	<i>Thuja sp., Picea sp.</i>	VD	I	Z	K	do 20	1	14	73
420	<i>Acer sp., Ulmus sp.</i>	VD	L	1,1,	K	do 50	2	14	102
421	<i>Gledicia triacantos</i>	JD	L	2	K	do 20	0	12	261
422	<i>Carpinus betulus</i> "Fastigiata"	JD	L	3	K	do 20	1	12	52
423	<i>Betula pendula, Picea sp., Corylus sp.</i>	VD	L	3,2,3,	K	do 20	1	12	63
424	<i>Platanus sp., Fraxinus excelsior, Picea sp., Tilia sp.</i>	VD	Z	1,2,2,1,	K	do 20	0	12	334
425	<i>Picea abies</i>	JD	I	2	M	do 50	2	12	193
426	<i>Picea abies</i>	JD	I	2	K	do 20	1	12	212
427	<i>Picea sp., Pinus sp.</i>	VD	I	2	K	do 20	1	12	177
428	<i>Malus sp.</i>	JD	L	3	M	do 50	3	12	91
429	<i>Platanus sp., Acer sp.</i>	VD	L	1,1,	K	do 20	2	12	45
430	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	146
431	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	M	do 50	1	12	71
432	<i>Prunus cerasifera</i> "Nigra"	JD	L	3	K	do 20	1	12	88
433	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	48
434	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	0	12	93
435	<i>Prunus cerasifera</i> "Nigra"	JD	L	3	K	do 20	0	12	29
436	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	0	12	136
437	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	36
438	<i>Prunus cerasus</i>	JD	L	3	K	do 20	1	12	53
439	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	55
440	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	179
441	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	163
442	<i>Acer sacharinum</i>	JD	L	2	K	do 20	1	12	127
443	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	39

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
444	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	55
445	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	189
446	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	223
447	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	200
448	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	322
449	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	203
450	<i>Acer sacharinum</i>	JD	L	2	K	do 20	1	12	236
451	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	262
452	<i>Acer sacharinum</i>	JD	L	2	K	do 20	1	12	58
453	<i>Sofora japonica</i>	JD	L	2	K	do 20	1	12	114
454	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	68
455	<i>Acer tataricum</i>	JD	L	3	K	do 20	1	12	42
456	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 20	1	12	39
457	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	145
458	<i>Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	2	K	do 20	1	12	122
459	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	99
460	<i>Celtis occidentalis</i>	JD	L	2	K	do 20	0	12	64
461	<i>Acer sp., Tilia sp., Pinus sp.</i>	VD	Z	1,1,2,	K	do 20	1	12	57
462	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	85
463	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	96
464	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	659
465	<i>Gledicia triacantos</i>	JD	L	2	K	do 20	0	12	202
466	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	0	12	94
467	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	178
468	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 20	1	12	97
469	<i>Platanus sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	62
470	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	90
471	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	68
472	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	66
473	<i>Acer platanoides</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	39
474	<i>Sorbus intermedia</i>	JD	L	3	K	do 20	2	12	95
475	<i>Acer platanoides</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	39
476	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	2	12	33
477	<i>Prunus padus</i>	JD	L	3	K	do 20	2	12	43
478	<i>Gledicia triacantos</i>	JD	L	2	K	do 20	1	12	64
479	<i>Gledicia triacantos</i>	JD	L	2	K	do 20	1	12	77
480	<i>Gledicia triacantos</i>	JD	L	2	K	do 20	0	12	191
481	<i>Acer sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	94

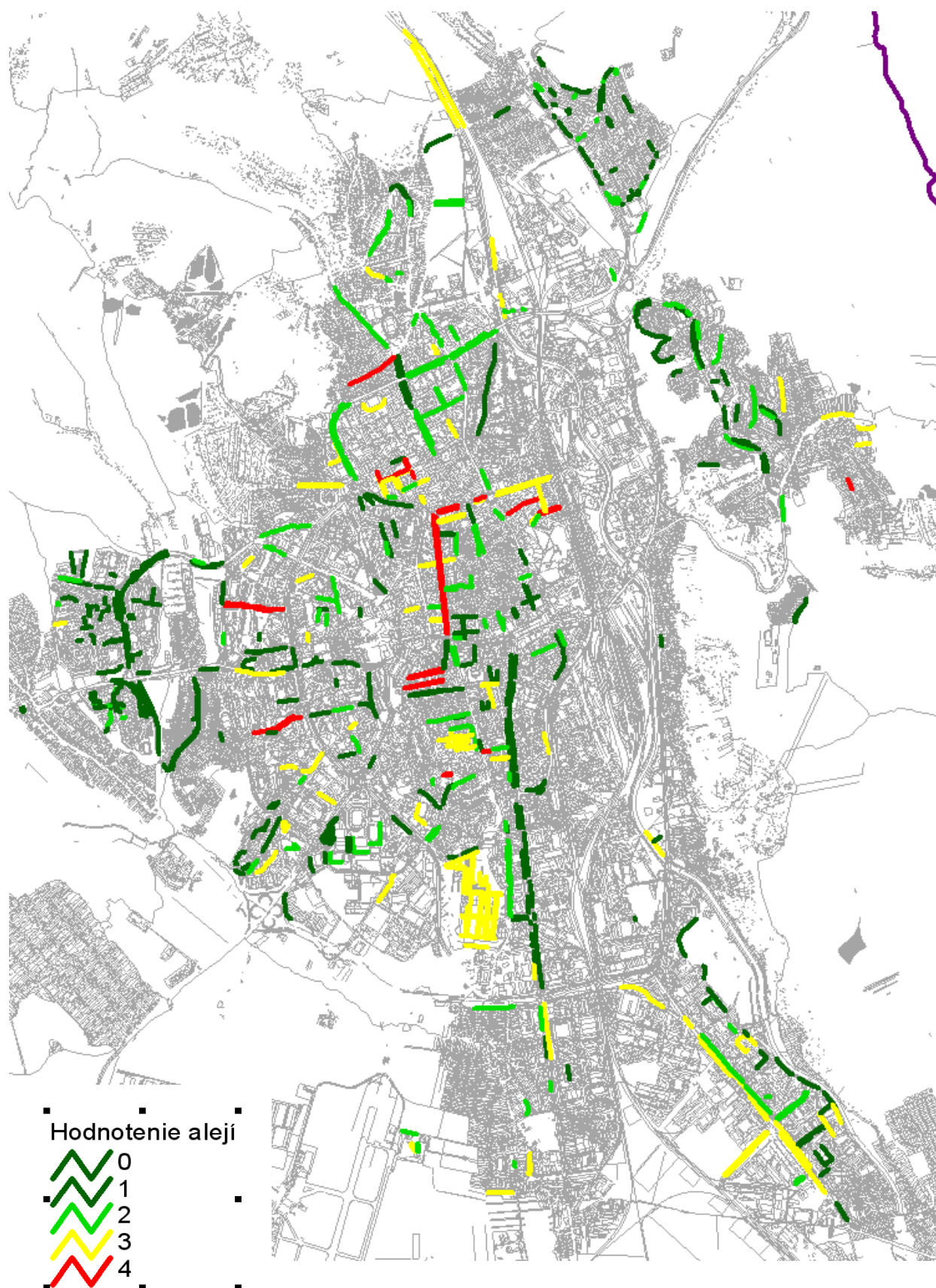
ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
482	<i>Tilia sp., Prunus sp.</i>	VD	L	1,3,	K	do 20	1	12	100
483	<i>Ailanthus altissima</i>	JD	L	3	K	do 20	2	12	34
484	<i>Tilia sp.</i>	JD	L	1	K	do 20	1	12	41
485	<i>Picea sp., Fraxinus sp., Pinus sp.</i>	VD	Z	2,2,2,	K	do 20	2	12	63
486	<i>Prunus padus, Aesculus hippocastanum, Picea sp.</i>	VD	Z	3,2,2,	K	do 20	1	12	88
487	<i>Tilia sp., Betula pendula</i>	VD	L	1,3,	K	do 20	1	12	55
488	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 20	1	12	65
489	<i>Fraxinus sp.</i>	JD	L	2	K	do 20	1	12	59
490	<i>Prunus cer. Tilia</i>	VD	L	3,1,	M	do 20	2	12	143
491	<i>Prunus cerasifera, Acer sp.</i>	VD	L	3,1,	K	do 20	1	12	35
492	<i>Populus nigra</i>	JD	L	2	K	do 50	1	18	29
493	<i>Populus nigra "Italica"</i>	JD	L	3	D	do 50	1	4	35
494	<i>Populus nigra "Italica"</i>	JD	L	3	D	do 50	1	4	23
495	<i>Acer sp., Tilia sp., Fraxinus sp.</i>	VD	L	1,1,2,	K	do 50	2	4	191
496	<i>Tilia cordata</i>	JD	L	1	M	do 50	0	4	13
497	<i>Tilia cordata</i>	JD	L	1	K	do 50	1	4	194
498	<i>Tilia cordata</i>	JD	L	1	M	do 20	1	4	296
499	<i>Tilia cordata, Salix sp.</i>	VD	L	1,3,	M	do 50	1	4	83
500	<i>Fraxinus excelsior</i>	JD	L	2	M	do 20	1	4	37
501	<i>Betula pendula, Picea sp., Pinus sp.</i>	VD	Z	3,2,2,	M	do 50	2	4	65
502	<i>Fraxinus sp., Sorbus aria</i>	VD	L	2,3,	M	do 50	1	4	20
503	<i>Corylus colurna, Tilia sp., Acer platanoides</i>	VD	L	3,1,1,	M	do 50	0	4	59
504	<i>Pinus sylvestris</i>	JD	I	2	D	do 50	1	4	41
505	<i>Corylus colurna, Pinus nigra</i>	VD	Z	3,2,	M	do 50	1	4	88
506	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	2	4	38
507	<i>Populus nigra "Italica", Robinia pseudoacacia, Sorbus aucuparia</i>	VD	L	3,2,3,	M	do 50	1	4	99
508	<i>Acer sacharinum</i>	JD	L	2	K	do 50	1	4	129
509	<i>Acer negundo</i>	JD	L	3	K	do 50	2	4	23
510	<i>Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	2	K	do 50	2	4	32

ID	Aleje - stav / druhové zloženie	Druhovosť	Typ	Dlhovekosť	Kompaktnosť	Vek	Stupeň poškodenia	Mestská časť	Dĺžka líniových výsadiieb (m)
511	<i>Acer platanoides, Fraxinus excelsior, Platanus sp.</i>	VD	L	1,2,1,	M	do 20	1	4	262
512	<i>Acer platanoides, Fraxinus excelsior, Tilia cordata</i>	VD	L	1,2,1,	M	zmiešaný	1	4	150
513	<i>Tilia cordata</i>	JD	L	1	M	do 20	2	4	53
514	<i>Populus nigra "Italica"</i>	JD	L	3	D	do 50	1	4	50
515	<i>Salix x matsudana</i>	JD	L	3	K	do 20	0	4	64
516	<i>Populus nigra "Italica"</i>	JD	L	3	K	do 50	2	4	32
517	<i>Aesculus hippocastanum</i>	VD	L	2	K	nad 80	3	13	261
518	<i>Acer platanoides "Globosum"</i>	JD	L	3	K	do 20	1	18	95
519	<i>Prunus fruticosa "Globosa"</i>	JD	L	3	K	do 20	1	5	204
520	<i>Prunus serrulata "Kanzan"</i>	JD	L	3	K	do 20	1	18	41
521	<i>Prunus serrulata "Kanzan"</i>	JD	L	3	K	do 20	1	18	45

Prioritne je potrebné udržiavať a ošetrovať aleje, ktoré sú komponované z drevín kostrových, dlhovetkých, perspektívnych. Potrebné je inventarizovať aleje a jednotlivé stromy v alejách zhodnotiť a podľa odporúčania ošetriť. Za odstránené stromy je potrebné dôsledne realizovať náhradné výsadby. Prioritu pri revitalizácii majú aleje staršie, historické, kompaktné, lokalizované vo frekventovaných uliciach a aleje s kostrovými drevinami. Alej, ktoré tvoria zároveň zelené kompozičné osi, sú mimoriadne v urbanizme mesta dôležité a treba im venovať zvýšenú pozornosť. Avšak niektoré aleje, hoci tvoria zelenú os, nie sú vhodne komponované. Napr. na Južnej triede nie je správna voľba druhu jednak z hľadiska hmotovo-priestorového, ale i z hľadiska dlhodobej perspektívy. Niektoré aleje sú zase tvorené z druhov krátkovekých invázneho charakteru. Potrebné je spracovať tiež koncepciu náhrady alejí apod.

Aleje sú súčasťou hlavných výkresov tejto štúdie. Nasledovný obrázok dokumentuje kvalitu alejí.

Príloha č. 7

Stromy navrhnuté na ochranu

Nasledujúca tabuľka uvádza stromy, ktoré je potrebné chrániť buď legislatívne (okrem stromov už chránených), alebo prostredníctvom Všeobecno-záväzného nariadenia. Dôvody na ochranu sú rôzne: u niektorých je to vek (stromy nad 80 rokov), u iných zase kvalitný habitus a s dlhodobou perspektívou napriek tomu, že sú to stromy mladé, prípadne že strom je pekným solitérom a dotvára priestor. Stromy na ochranu sú vykreslené vo výkresovej časti – Problémový výkres, výkres č.4.

ID	DRUH	MC
1	Juglans regia	20
2	Populus sp.	20
3	Populus sp.	20
4	Populus sp.	20
5	Acer sacharinum	20
6	Quercus sp.	20
7	Quercus sp.	20
8	Quercus sp.	20
9	Quercus sp.	20
10	Quercus sp.	20
11	Quercus sp.	20
12	Quercus sp.	20
13	Quercus sp.	20
14	Pinus sylvestris	20
15	Pinus sylvestris	20
16	Pinus sylvestris	20
17	Pinus sylvestris	20
18	Pinus sylvestris	20
19	Pinus sylvestris	20
20	Pinus sylvestris	20
21	Pinus sylvestris	20
22	Pinus sylvestris	20
23	Pinus sylvestris	20
24	Pinus sylvestris	20
25	Fraxinus sp.	20
26	Fraxinus sp.	20
27	Salix alba "Tristis"	20
28	Salix alba "Tristis"	20
29	Pinus sylvestris	20
30	Salix alba "Tristis"	20
31	Pinus sylvestris	20
32	Pinus sylvestris	20
33	Tilia sp.	20
34	Tilia sp.	20
35	Fraxinus sp.	20
36	Tilia sp.	20

ID	DRUH	MC
130	Juglans regia	5
131	Aesculus hippocastanum	5
132	Aesculus hippocastanum	5
133	Populus nigra	5
134	Populus nigra	5
135	Sophora japonica	5
136	Juglans regia	5
137	Platanus sp.	5
138	Platanus sp.	5
139	Platanus sp.	5
140	Sophora japonica	5
141	Gledicia triacanthos	5
142	Acer sp.	5
143	Juglans nigra	5
144	Tilia sp.	5
145	Tilia sp.	5
146	Platanus sp.	5
147	Tilia sp.	5
148	Platanus sp.	5
149	Tilia sp.	5
150	Tilia sp.	5
151	Platanus sp.	5
152	Platanus sp.	5
153	Tilia sp.	5
154	Platanus sp.	5
155	Tilia sp.	5
156	Tilia sp.	5
157	Quercus sp.	15
158	Salix alba "Tristis"	17
159	Quercus sp.	15
160	Acer sp.	15
161	Quercus rubra	13
162	Salix alba "Tristis"	13
163	Salix alba "Tristis"	13
164	Quercus rubra	7
165	Tilia cordata	11

ID	DRUH	MC
37	Acer sacharinum	20
38	Populus nigra	20
39	Salix alba	20
40	Salix alba	20
41	Populus nigra	20
42	Populus nigra	20
43	Populus nigra	20
44	Populus nigra	20
45	Populus nigra	20
46	Populus nigra	20
47	Populus nigra	20
48	Salix alba	20
49	Platanus sp.	12
50	Platanus sp.	12
51	Betula pendula	12
52	Salix alba "Tristis"	12
53	Acer platanoides	12
54	Prunus cerasus	12
55	Prunus cerasus	12
56	Liriodendron tulipifera	12
57	Liriodendron tulipifera	12
58	Salix alba "Tristis"	12
59	Aesculus hippocastanum	12
60	Fraxinus sp.	12
61	Platanus sp.	12
62	Aesculus hippocastanum	12
63	Platanus sp.	12
64	Salix alba "Tristis"	12
65	Catalpa sp.	14
66	Catalpa sp.	14
67	Quercus sp.	14
68	Quercus ceris	14
69	Quercus ceris	14
70	Quercus sp.	14
71	Quercus sp.	14
72	Quercus sp.	14
73	Populus simonni	14
74	Populus simonni	14
75	Fagus sylvatica	14
76	Quercus sp.	14
77	Acer negundo	14
78	Prunus padus	14
79	Pinus sylvestris	14
80	Quercus sp.	14
81	Ulmus sp.	14
82	Tilia sp.	14

ID	DRUH	MC
166	Tilia cordata	11
167	Salix alba "Tristis"	17
168	Prunus laurocerasus	17
169	Tilia cordata	17
170	Sophora japonica	5
171	Aesculus hippocastanum	18
172	Fraxinus sp.	18
173	Tilia sp.	18
174	Acer negundo	18
175	Quercus sp.	18
176	Tilia sp.	18
177	Tilia sp.	18
178	Acer platanoides	18
179	Quercus sp.	18
180	Tilia sp.	18
181	Quercus sp.	18
182	Tilia cordata	18
183	Acer sp.	18
184	Tilia sp.	18
185	Pinus sp.	18
186	Pinus sp.	18
187	Aesculus hippocastanum	18
188	Aesculus hippocastanum	18
189	Aesculus hippocastanum	18
190	Tilia sp.	18
191	Tilia sp.	22
192	Quercus sp.	18
193	Fraxinus sp.	9
194	Tilia sp.	9
195	Tilia sp.	9
196	Tilia sp.	9
197	Tilia sp.	9
198	Tilia sp.	9
199	Tilia sp.	9
200	Juglans regia	9
201	Tilia sp.	16
202	Tilia sp.	16
203	Tilia sp.	16
204	Salix alba "Tristis"	15
205	Salix alba "Tristis"	15
206	Quercus rubra	15
207	Tilia sp.	2
208	Tilia sp.	2
209	Ulmus sp.	3
210	Salix alba "Tristis"	5
211	Acer platanoides	5

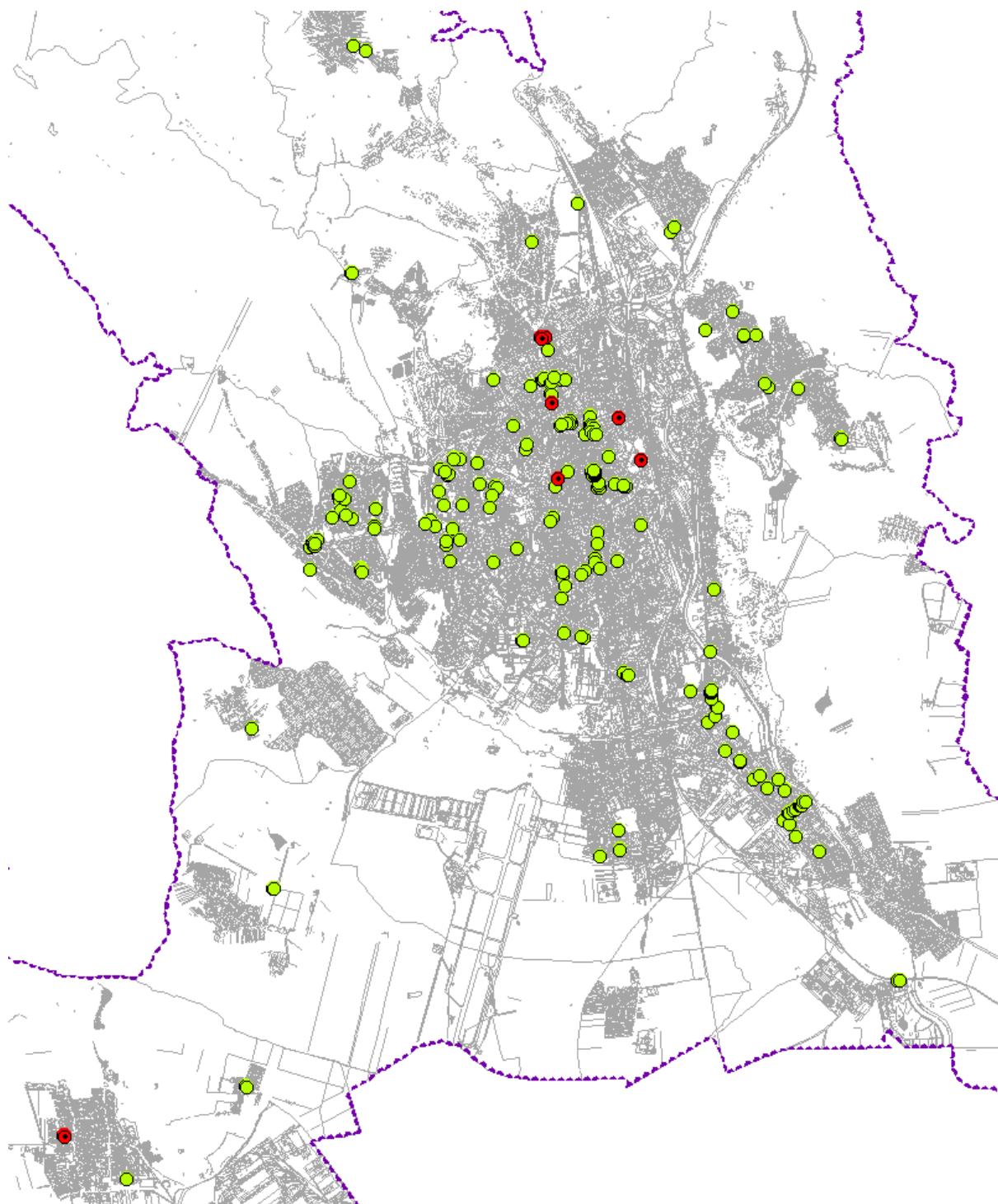
ID	DRUH	MC
83	Quercus sp.	14
84	Quercus sp.	14
85	Quercus sp.	14
86	Populus nigra	14
87	Quercus sp.	14
88	Quercus sp.	14
89	Quercus sp.	14
90	Quercus sp.	14
91	Morus sp.	14
92	Pinus sp.	14
93	Tilia sp.	14
94	Tilia sp.	14
95	Acer platanoides	14
96	Acer platanoides "Leopoldii"	3
97	Fraxinus excelsior	3
98	Salix sp.	3
99	Prunus laurocerasus	3
100	Morus sp.	3
101	Quercus sp.	3
102	Quercus sp.	3
103	Quercus sp.	3
104	Fagus sp.	3
105	Quercus sp.	3
106	Tilia sp.	3
107	Tilia sp.	3
108	Salix alba "Tristis"	5
109	Aesculus hippocastanum	3
110	Aesculus hippocastanum	5
111	Pinus nigra	5
112	Pinus nigra	5
113	Aesculus hippocastanum	5
114	Sophora japonica	5
115	Aesculus hippocastanum	5
116	Tilia sp.	5
117	Tilia sp.	5
118	Platanus sp.	5
119	Platanus sp.	5
120	Acer pseudoplatanus	5
121	Acer pseudoplatanus	5
122	Tilia sp.	5
123	Tilia sp.	5
124	Tilia sp.	5
125	Aesculus hippocastanum	5
126	Aesculus hippocastanum	5

ID	DRUH	MC
212	Salix alba "Tristis"	5
213	Quercus sp.	18
214	Tilia sp.	18
215	Tilia sp.	18
216	Salix alba "Tristis"	18
217	Salix alba "Tristis"	18
218	Quercus rubra	15
219	Taxus baccata	4
220	Acer sacharinum "Laciniata"	4
221	Platanus hybrida	3
222	Platanus hybrida	3
223	Platanus hybrida	3
224	Fraxinus excelsior	5
225	Gimko biloba	5
226	Populus alba	5
227	Sophora japonica	5
228	Taxus baccata	13
229	Taxus baccata	13
230	Taxus baccata	13
231	Taxus baccata	13
232	Taxus baccata	13
233	Taxus baccata	13
234	Taxus baccata	13
235	Taxus baccata	13
236	Taxus baccata	13
237	Taxus baccata	13
238	Taxus baccata	13
239	Taxus baccata	13
240	Taxus baccata	13
241	Taxus baccata	13
242	Taxus baccata	13
243	Taxus baccata	13
244	Taxus baccata	13
245	Taxus baccata	13
246	Taxus baccata	13
247	Taxus baccata	13
248	Taxus baccata	13
249	Taxus baccata	13
250	Taxus baccata	13
251	Taxus baccata	13
252	Taxus baccata	13
253	Taxus baccata	13
254	Taxus baccata	13
255	Taxus baccata	13

ID	DRUH	MC
127	Tilia sp.	5
128	Tilia sp.	5
129	Tilia sp.	5

ID	DRUH	MC
256	Taxus baccata	13

Nasledovný obrázok dokumentuje stromy, ktoré je vhodné chrániť na lokálnej úrovni prostredníctvom VZN. Zároveň je potrebné chrániť stromy, ktoré v rámci projektu KESA boli už adoptované občanmi a majú náležitú údržbu.

Príloha č. 8

Zeleň v školských areáloch

Štandardy minimálnej vybavenosti obcí (MDVRR SR 2010) odporúčajú isté výmery pre školské zariadenia. Tie sa odvíjajú od počtu detí v MŠ, od počtu žiakov v ZŠ a od počtu študentov vo vysokoškolských areáloch. Spracovateľ štúdie počty detí, žiakov a študentov nemal k dispozícii. Štandardy zároveň určujú minimálne výmery areálov, tie sú uvedené v tabuľke a o tieto sa spracovatelia opierajú. Nasledujúca tabuľka dokumentuje súlad /nesúlad so Štandardami. Niektoré areály MŠ a ZŠ vykazujú veľmi nízke výmery zelene. Pritom deti pod 5 rokov patria k ohrozeným skupinám obyvateľov, ktorí negatívne reagujú na privalové horúčavy. Odporúčané výmery sa neuvádzajú pri „ostatných“ školských zariadeniach.

Por. č.	Druh školy	MČ	Odporúčané štandardy MŠ nad 500 m2, ZŠ nad 1000 m2	výmera (m2)	Súlad so Štandardmi	Poznámka
1	Materská škola	2	MS pod 500m2	306	nie	priorita
2	Materská škola	3	MS pod 500m2	4928	áno	
3	Materská škola	4	MS pod 500m2	2675	áno	
4	Materská škola	4	MS pod 500m2	2868	áno	
5	Materská škola	4	MS pod 500m2	3140	áno	
6	Materská škola	5	MS pod 500m2	1914	áno	
7	Materská škola	5	MS pod 500m2	786	áno	priorita
8	Materská škola	5	MS pod 500m2	229	nie	priorita
9	Materská škola	5	MS pod 500m2	2694	áno	
10	Materská škola	14	MS pod 500m2	3297	áno	
11	Materská škola	14	MS pod 500m2	4072	áno	
12	Materská škola	14	MS pod 500m2	4724	áno	
13	Materská škola	14	MS pod 500m2	4183	áno	
14	Materská škola	14	MS pod 500m2	482	nie	priorita
15	Materská škola	14	MS pod 500m2	3741	áno	
16	Materská škola	14	MS pod 500m2	2575	áno	
17	Materská škola	14	MS pod 500m2	3399	áno	
18	Materská škola	14	MS pod 500m2	1865	áno	
19	Materská škola	14	MS pod 500m2	2175	áno	
20	Materská škola	15	MS pod 500m2	2753	áno	
21	Materská škola	15	MS pod 500m2	2056	áno	
22	Materská škola	18	MS pod 500m2	2487	áno	
23	Materská škola	18	MS pod 500m2	2387	áno	
24	Materská škola	18	MS pod 500m2	2519	áno	
25	Materská škola	12	MS pod 500m2	1827	áno	
26	Materská škola	12	MS pod 500m2	2330	áno	
27	Materská škola	12	MS pod 500m2	1979	áno	
28	Materská škola	12	MS pod 500m2	3259	áno	

Por. č.	Druh školy	MČ	Odporúčané štandardy MŠ nad 500 m2, ZŠ nad 1000 m2	výmera (m2)	Súlad so štandardmi	Poznámka
29	Materská škola	12	MS pod 500m2	2288	áno	
30	Materská škola	12	MS pod 500m2	3773	áno	
31	Materská škola	14	MS pod 500m2	2646	áno	Slobody 1
32	Materská škola	14	MS nad 500m2	7008	áno	Evanjelická MŠ Sovičky
33	Materská škola	18	MS pod 500m2	1341	áno	
34	Materská škola	8	MS pod 500m2	1265	áno	
35	Materská škola	18	MS pod 500m2	4764	áno	
36	Materská škola	18	MS pod 500m2	3458	áno	
37	Materská škola	18	MS pod 500m2	2924	áno	
38	Materská škola	5	MS pod 500m2	940	áno	priorita
39	Materská škola	17	MS pod 500m2	827	áno	priorita
40	Materská škola	20	MS pod 500m2	4728	áno	
41	Materská škola	20	MS pod 500m2	4380	áno	
42	Materská škola	20	MS nad 500m2	5623	áno	MŠ Dneperská
43	Materská škola	20	MS nad 500m2	6319	áno	MŠ Jenisejská
44	Materská škola	20	MS pod 500m2	2766	áno	
45	Materská škola	20	MS nad 500m2	6417	áno	MŠ Družicová
46	Materská škola	20	MS nad 500m2	7205	áno	MŠ Galaktická
47	Materská škola	15	MS pod 500m2	1787	áno	
48	Materská škola	15	MS pod 500m2	2754	áno	
49	Materská škola	1	MS pod 500m2	1515	áno	
50	Materská škola	15	MS pod 500m2	4440	áno	
51	Materská škola	15	MS pod 500m2	3720	áno	
52	Materská škola	15	MS pod 500m2	3515	áno	
53	Materská škola	3	MS pod 500m2	3937	áno	
54	Materská škola	3	MS pod 500m2	2842	áno	
55	Materská škola	3	MS pod 500m2	2367	áno	
56	Materská škola	3	MS pod 500m2	3439	áno	
57	Materská škola	3	MS nad 500m2	5006	áno	MŠ Polianska
58	Materská škola	4	MS pod 500m2	3238	áno	
59	Materská škola	4	MS pod 500m2	4215	áno	
60	Materská škola	21	MS pod 500m2	827	áno	
61	Materská škola	13	MS nad 500m2	8607	áno	MŠ Mládežníca
62	Materská škola	5	MS pod 500m2	3910	áno	
63	Materská škola	9	MS nad 500m2	6217	áno	MŠ Za priekopou
64	Materská škola	19	MS pod 500m2	1781	áno	
65	Základná škola	3	ZŠ nad 1000m2	15506	áno	ZŠ Polianska

Por. č.	Druh školy	MČ	Odporúčané štandardy MŠ nad 500 m2, ZŠ-nad 1000 m2	výmera (m2)	Súlad so štandardmi	Poznámka
66	Základná škola	3	ZS_pod_10000m2	2603	nie	
67	Základná škola	5	ZS_pod_10000m2	3460	nie	
68	Základná škola	5	ZS_pod_10000m2	803	nie	priorita
69	Základná škola	5	ZS_pod_10000m2	4791	nie	priorita
70	Základná škola	5	ZS_pod_10000m2	570	nie	priorita
71	Základná škola	14	ZS_pod_10000m2	2171	nie	
72	Základná škola	18	ZS_nad_10000m2	10928	áno	ZŠ Užhorodská
73	Základná škola	12	ZS_nad_10000m2	29616	áno	Základná škola Mateja Lechkého
74	Základná škola	12	ZS_pod_10000m2	6899	nie	
75	Základná škola	12	ZS_nad_10000m2	17964	áno	ZŠ Janigova, Košických mučeníkov
76	Základná škola	12	ZS_nad_10000m2	16311	áno	ZŠ Draboova
77	Základná škola	14	ZS_nad_10000m2	23390	áno	Súkromná ZŠ Slobody 1
78	Základná škola	14	ZS_nad_10000m2	11876	áno	ZŠ Považská 12
79	Základná škola	14	ZS_pod_10000m2	6230	nie	
80	Základná škola	14	ZS_nad_10000m2	16017	áno	ZŠ Kežmarská 28
81	Základná škola	14	ZS_nad_10000m2	15102	áno	ZŠ Bernolákova 16
82	Základná škola	8	ZS_nad_10000m2	18406	áno	ZŠ Podjavorinskej
83	Základná škola	14	ZS_nad_10000m2	10666	áno	ZŠ Petzvalova 4
84	Základná škola	18	ZS_pod_10000m2	5773	nie	
85	Základná škola	18	ZS_pod_10000m2	3420	nie	priorita
86	Základná škola	18	ZS_nad_10000m2	17411	áno	ZŠ Požiarnícka ul.
87	Základná škola	22	ZS_pod_10000m2	7326	nie	
88	Základná škola	5	ZS_pod_10000m2	2114	nie	priorita
89	Základná škola	5	ZS_pod_10000m2	2476	nie	priorita
90	Základná škola	5	ZS_nad_10000m2	14059	áno	ZŠ, Nám. L. Novomeského
91	Základná škola	5	ZS_pod_10000m2	3040	nie	
92	Základná škola	5	ZS_pod_10000m2	6638	nie	
93	Základná škola	17	ZS_pod_10000m2	5613	nie	

Por. č.	Druh školy	MČ	Odporúčané štandardy MŠ nad 500 m2, ZŠ-nad 1000 m2	výmera (m2)	Súlad so štandardmi	Poznámka
94	Základná škola	20	ZS_pod_10000m2	9096	nie	
95	Základná škola	20	ZS_pod_10000m2	9494	nie	
96	Základná škola	20	ZS_pod_10000m2	3079	nie	priorita
97	Základná škola	20	ZS_nad_10000m2	16841	áno	ZŠ Družicová
98	Základná škola	20	ZS_pod_10000m2	4699	nie	
99	Základná škola	19	ZS_nad_10000m2	19702	áno	ZŠ s MŠ Sv.Marka Križina
100	Základná škola	15	ZS_pod_10000m2	9472	nie	
101	Základná škola	15	ZS_nad_10000m2	11542	áno	ZŠ Postupimská
102	Základná škola	15	ZS_nad_10000m2	29370	áno	ZŠ na Fábryho ulici 44 v Košiciach
103	Základná škola	15	ZS_pod_10000m2	9729	nie	
104	Základná škola	15	ZS_pod_10000m2	9088	nie	
105	Základná škola	6	ZS_pod_10000m2	8356	nie	
106	Základná škola	3	ZS_pod_10000m2	6784	nie	
107	Základná škola	3	ZS_pod_10000m2	6011	nie	
108	Základná škola	4	ZS_pod_10000m2	6933	nie	
109	Základná škola	4	ZS_pod_10000m2	1375	nie	priorita
110	Základná škola	11	ZS_pod_10000m2	7692	nie	
111	Základná škola	13	ZS_nad_10000m2	10034	áno	ZŠ Mládežnícka 2
112	Základná škola	9	ZS_pod_10000m2	8623	nie	
113	Základná škola	4	ZS_pod_10000m2	2297	áno	
114	Základná škola	4	ZS_nad_10000m2	13751	áno	ZS Belehradská
115	Základná škola	14	ZS_pod_10000m2	9425	nie	
116	Stredné školy, areály stredných škôl	5	3	623	nie	priorita
117	Stredné školy, areály stredných škôl	5	3	531	nie	priorita
118	Stredné školy, areály stredných škôl	5	3	452	nie	priorita
119	Stredné školy, areály stredných škôl	5	3	1936	nie	
120	Stredné školy, areály stredných škôl	5	3	1858	nie	
121	Stredné školy, areály stredných škôl	5	3	307	nie	priorita
122	Stredné školy, areály stredných škôl	14	3	4370	nie	
123	Stredné školy, areály stredných škôl	14	3	314	nie	priorita
124	Stredné školy, areály stredných škôl	14	3	110	nie	priorita

Por. č.	Druh školy	MČ	Odporúčané štandardy MŠ nad 500 m2, ZŠ-nad 1000 m2	výmera (m2)	Súlad so štandardmi	Poznámka
125	Stredné školy, areály stredných škôl	15	3	3519	nie	
126	Stredné školy, areály stredných škôl	18	3	2993	nie	
127	Stredné školy, areály stredných škôl	14	3	2398	nie	
128	Stredné školy, areály stredných škôl	14	3	6569	nie	
129	Stredné školy, areály stredných škôl	5	3	737	nie	priorita
130	Stredné školy, areály stredných škôl	18	3	9633	nie	
131	Stredné školy, areály stredných škôl	18	3	1605	nie	
132	Stredné školy, areály stredných škôl	14	3	13701	nie	
133	Stredné školy, areály stredných škôl	18	3	31970	áno	
134	Stredné školy, areály stredných škôl	18	3	33094	áno	
135	Stredné školy, areály stredných škôl	18	3	6295	nie	
136	Stredné školy, areály stredných škôl	18	3	7405	nie	
137	Stredné školy, areály stredných škôl	5	3	2861	nie	
138	Stredné školy, areály stredných škôl	5	3	12110	nie	
139	Stredné školy, areály stredných škôl	17	3	7368	nie	
140	Stredné školy, areály stredných škôl	17	3	18669	áno	
141	Stredné školy, areály stredných škôl	20	3	10110	nie	
142	Stredné školy, areály stredných škôl	20	3	12275	nie	
143	Stredné školy, areály stredných škôl	15	3	3387	nie	
144	Stredné školy, areály stredných škôl	15	3	2601	nie	
145	Stredné školy, areály stredných škôl	15	3	3898	nie	
146	Stredné školy, areály stredných škôl	3	3	11766	nie	
147	Stredné školy, areály stredných škôl	3	3	17255	áno	
148	Stredné školy, areály stredných škôl	13	3	23723	áno	
149	Stredné školy, areály stredných škôl	14	3	5432	nie	
150	Vysoké školy/areály vysokých škôl	14	4	3256	nie	
151	Vysoké školy/areály	14	4	20907	nie	

Por. č.	Druh školy	MČ	Odporúčané štandardy MŠ nad 500 m2, ZŠ-nad 1000 m2	výmera (m2)	Súlad so štandardmi	Poznámka
	vysokých škôl					
152	Vysoké školy/areály vysokých škôl	14	4	46433	áno	
153	Vysoké školy/areály vysokých škôl	5	4	3226	nie	
154	Vysoké školy/areály vysokých škôl	5	4	133392	áno	
155	Vysoké školy/areály vysokých škôl	6	4	23610	áno	
156	Vysoké školy/areály vysokých škôl	3	4	41242	áno	
157	Vysoké školy/areály vysokých škôl	3	4	76978	áno	
158	Vysoké školy/areály vysokých škôl	3	4	21991	nie	
159	ostatné školské zariadenia	14	5	2854	nie	
160	ostatné školské zariadenia	14	5	1384	nie	
161	ostatné školské zariadenia	15	5	22	nie	
162	ostatné školské zariadenia	18	5	3502	nie	
163	ostatné školské zariadenia	12	5	1729	nie	
164	ostatné školské zariadenia	12	5	1713	nie	
165	ostatné školské zariadenia	12	5	3284	nie	
166	ostatné školské zariadenia	14	5	2437	nie	
167	ostatné školské zariadenia	14	5	4446	nie	
168	ostatné školské zariadenia	14	5	3491	nie	
169	ostatné školské zariadenia	20	5	1947	nie	
170	ostatné školské zariadenia	15	5	2648	nie	
				1361379		
	Ostatné školské areály			12016		
	Školské areály CELKOM			1373395		

Záver: výmera školských zariadení: 137,34 ha
výmera školských areálov 136,14 ha

Niektoré areály sú súborom školských zariadení, alebo sú to „ostatné“ zariadenia, kde odporúčané štandardy nie sú uvedené. Tiež u združených školských areáloch v rámci jedného areálu nebolo možné zodpovedne posúdiť. Vhodné je spracovať podrobný pasport školských areálov, pritom hodnotiť i kvalitu vybavenosti, ale i kvalitu drevín, a to najmä z hľadiska prevádzkovej bezpečnosti stromov. Vyššie uvedenú tabuľku je potrebné vnímať ako prvý krok k riešeniu školských areálov, kde v poznámke je uvedené odporúčanie na prioritné zhodnotenie areálu.

Príloha č. 9

Košické sídliská

Sídliská predstavujú istý typ hromadného bývania, kde je vyššia hustota obyvateľov na 1 ha. Hustota obyvateľov závisí jednak od obdobia výstavby sídliska, jednak od podlažnosti. Staršie sídliská sú do 4 poschodí a s menšou hustotou obyvateľov, filozoficky majú blízko k záhradným mestám, takže medziblokové priestory sú riešené i ako drobné parkovo upravné plochy. Výstavba panelových objektov priniesla zmeny v urbanizme, počítalo sa s vyššou hustotou obyvateľov na 1 ha (300-400 ob.), z hľadiska zelene vtedajšie normatívy uvažovali s výmerou 50-75 m²/obyvateľa. Treba však konštatovať kvalitné urbanistické riešenie najmä sídliska Terasa, sídliska KVP i sídliska Nad jazerom, pretože všetky tieto obytné súbory majú jasne definované subcentrá i hlavné kompozičné osi. O optimálnej hustote obyvateľov v prepočte na 1 ha vedie odborná vernosť dlhodobé diskusie. V čase nástupu „záhradných miest“ na začiatku 20. storočia bola urbanistami odporúčaná rozvoľnená zástavba s hustotou 80 obyvateľov na 1 ha (Howard 1905), 125 obyvateľov na 1 ha (Unwin 1909) apod.. V mestskej štvrti Krier (1998) považuje za optimálnu hustotu 330 ob. na 1 ha. V období socializmu sa sídliská dimenzovali na 300-400 ob./ha. Na sídliskách je sústredných najviac obyvateľov, podiel zelene zohráva významnú úlohu v kvalite bývania. Súčasný index zelene by mal byť na úrovni 0,4, min. však na úrovni 0,3.

IDČ sídliska	Názov	Výstavba	výmera sídliska (hranice) m ²	výmera sídliska (hranice) ha	výmera plôch zelene (ha)	Index zelene
1	Tearasa - Nové mesto	1962-71,1977-88	2292274	229,23	75,68	0,33
2	Košice 1	1947-1957	54303	5,43	1,44	0,26
3	Železníky	1967.1972	221218	22,12	6,84	0,31
4	Mier	1960-1962	125160	12,52	3,54	0,28
5	Solovjevova	1960-1963	124089	12,41	3,52	0,28
6	Košice 3	1947-1954	48098	4,81	1,56	0,32
7	Košice 2	1949-1963 (1974)	188542	18,85	4,59	0,24
8	Komenského	1954-1960	13623	1,36	0,06	0,04
9	Sever	1958-1960	47672	4,77	1,24	0,26
10	Tyrshovo námestie	1961-1963	53036	5,30	1,52	0,29
11	Juh 1	1961-1963	10524	1,05	0,35	0,33
12	Juh 2	1960-1963	78013	7,80	2,23	0,29
13	Kuzmányho 1	1966-1974	397026	39,70	10,92	0,27
14	Kuzmányho 2	1981-1984	84166	8,42	1,54	0,18
15	Turgenevova		145338	14,53	5,65	0,39
16	Juh 3	1969-1974	110301	11,03	3,61	0,33
17	Pod Rozáliou	1968-1970	7744	0,77	0,47	0,61
18	N. Krupskej		44354	4,44	1,57	0,35
19	Mlynský náhon	1958-1962	225098	22,51	6,77	0,30
20	Osloboditeľov (Juh – Schonherzova)	1973-1978	295710	29,57	7,34	0,25

IDČ sídlika	Názov	Výstavba	výmera sídlika (hranice) m ²	výmera sídlika (hranice) ha	výmera plôch zelene (ha)	Index zelene
21	Dargovských hrdinov	1976-1983	1409345	140,93	39,89	0,28
22	Luník 9	1978-1981	119778	11,98	3,14	0,26
23	Za Štadiónom	1982-1984	12709	1,27	0,41	0,33
24	Podhradová	1962-1964	238744	23,87	6,51	0,27
25	Ťahanovce	1984-92,1989-97	742774	74,28	22,70	0,31
26	KVP	1980-1987	1333301	133,33	27,38	0,21
27	Krásna	1969-75,1988-91	567335	56,73	21,74	0,38
28	Nad jazerom	1969-75,1988-91	931508	93,15	18,37	0,20
29	Šaca	1951-1953	276099	27,61	5,91	0,21
30	Nad kalvariou		23532	2,35	0,46	0,19
31	Pri parku		9546	0,95	0,18	0,19
celkom			10230963	1023,10	287,14	0,28

Priemerný index zelene všetkých sídlisk v Košiciach je 0,28, čo je pod odporúčanú hranicu 0,4. Mesto ako celok však vykazuje dostatok plôch zelene a má výborné zázemie pre rekreáciu, šport i oddych. Mesto však potrebuje budovať parky, ktorých je v meste nedostatok.

Rozloženie sídlisk v štruktúre mesta dokumentuje nasledovný obrázok.

